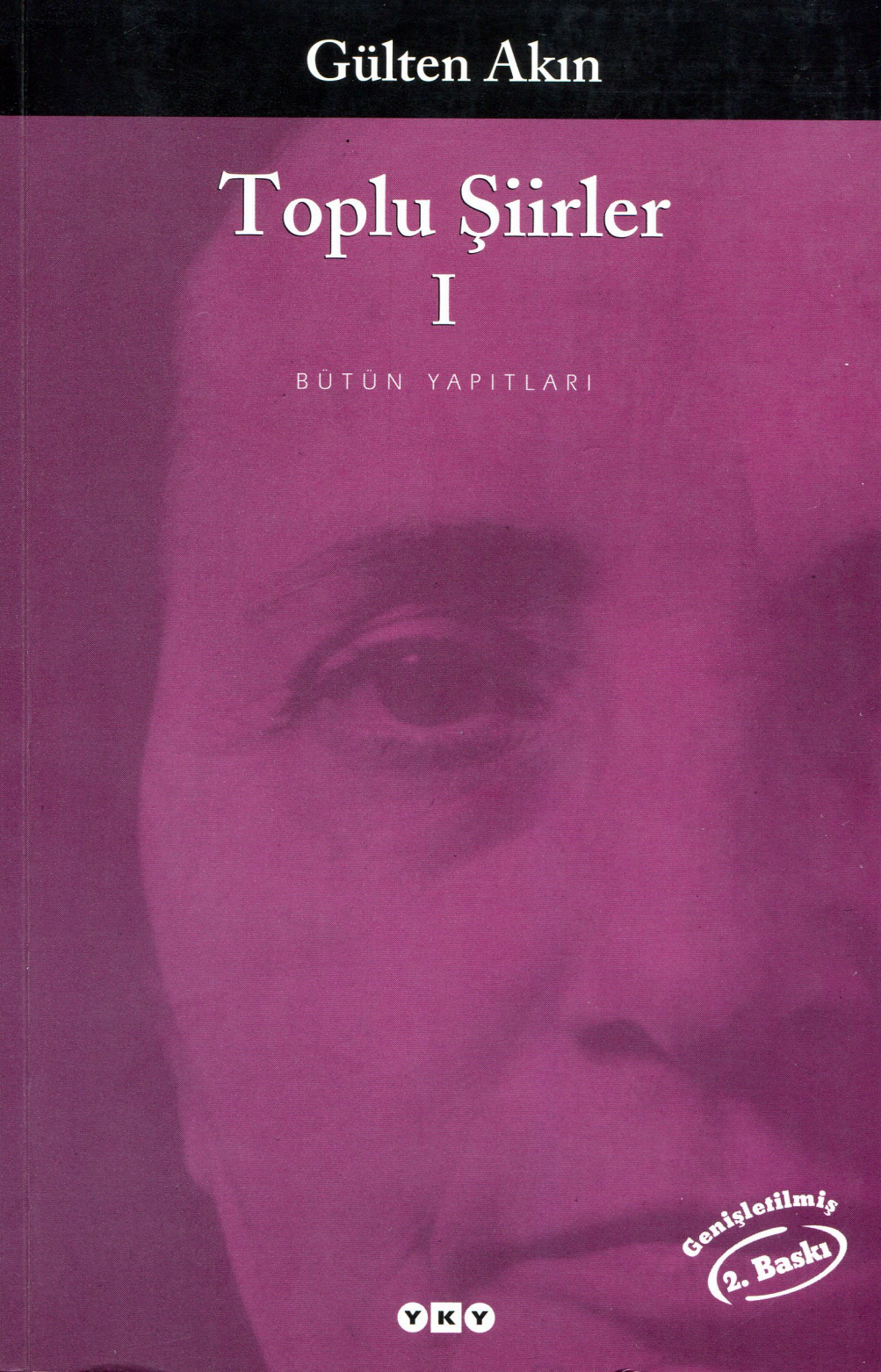
Gülten Akın

Toplu Şiirler
I

BÜTÜN YAPITLARI

Genişletilmiş 2. Baskı

YKY

TOPLU ŞİİRLER I
1956-1976

Gülten Akın 1933'te Yozgat'ta doğdu. 1955 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. 1956'da evlendi. Avukatlık ve öğretmenlik yaptı. Uzun yıllar İnsan Hakları Derneği, Halkevleri, Dil Derneği gibi demokratik kitle örgütlerinde kurucu ve yönetici olarak çalıştı. İlk ürünleri 1951'de *Son Haber* gazetesinde ve 1952'de *Hisar* dergisinde yayımlandı. Şiirleri İngilizce, Almanca, Flamanca, Danca, İtalyanca, Bulgarca, Arapça, Lehçe, İspanyolca ve İbranice'ye çevrildi, çeşitli akademik çalışmalara konu oldu. 40'ı aşkın şiiri de bestelendi.
1972'den bu yana Ankara'da yaşıyor. Uzun zamandır sadece şiirle uğraşıyor.

Yapıtları
Şiir: *Rüzgâr Saati* (1956), *Kestim Kara Saçlarımı* (1960), *Sığda* (1964, TDK Şiir Ödülü), *Kırmızı Karanfil* (1971), *Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı* (1972, TRT Ödülü), *Ağıtlar ve Türküler* (1976, Yeditepe Şiir Armağanı), *Seyran Destanı* (1979), *Seyran* (1982, Toplu Şiirler, -1992 Sedat Simavi Vakfı Edebiyat Ödülü), *İlahiler* (1983), *Sevda Kalıcıdır* (1991, Halil Kocagöz Ödülü), *Toplu Şiirler 1956-1991* (1995), *Sonra İşte Yaşlandım* (1995), *Sessiz Arka Bahçeler* (1998, [1999 Antalya Altın Portakal Şiir Ödülü])
Düzyazı: *42 Gün* (1986), *İzlediğimiz Sular* (1991), *Şiiri Düzde Kuşatmak* (1983,1996), *Şiir Üzerine Notlar* (1996), *Toplu Oyunlar* (1997).

Yapı Kredi Yayınları Gülten Akın'ın eserlerini bir külliyat halinde yayımlamaya ilk kez 1995'te *Sonra İşte Yaşlandım* kitabıyla başlamış, Toplu Şiirlerini ise 1996'da tek cilt halinde yayımlamıştı. Bu kez Toplu Şiirlerin genişletilmiş ikinci baskısı iki cilt halinde okura sunuluyor: *Toplu Şiirler I • 1956-1976* ve *Toplu Şiirler II • 1979-1998*.

Gülten Akın'ın
YKY'deki öteki kitapları

Sonra İşte Yaşlandım *(1995)*
Toplu Şiirler 1956-1991 *(1996)*
Şiiri Düzde Kuşatmak *(1996)*
Şiir Üzerine Notlar *(1996)*
Sessiz Arka Bahçeler *(1998)*
Toplu Şiirler II • 1979 - 1998 *(2000)*

GÜLTEN AKIN

TOPLU ŞİİRLER I

1956-1976

Rüzgâr Saati
Kestim Kara Saçlarımı
Sığda
Kırmızı Karanfil
Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı
Ağıtlar ve Türküler

YKY
İSTANBUL

Yapı Kredi Yayınları - 1377
Şiir - 55

Toplu Şiirler I • 1956-1976 / Gülten Akın

Kitap Editörü: Birhan Keskin

Genel Tasarım: Faruk Ulay
Kapak Tasarımı: Nahide Dikel
Baskı: Şefik Matbaası

Genişletilmiş 2. Baskı: İstanbul, Ekim 2000
ISBN 975-363-492-7

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 1995

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Yapı Kredi Kültür Merkezi
İstiklal Caddesi No. 285 Beyoğlu 80050 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.yapikrediyayinlari.com
http://www.shop.superonline.com/yky
e-posta: ykkultur@ykykultur.com.tr

İçindekiler

RÜZGÂR SAATİ

11 • Yitikler Gecesi
12 • Rüzgâr Saati
13 • Kör Aynadan İnce Kıza
15 • Yeniden
16 • Deli Kızın Türküsü I
19 • Deli Kızın Türküsü II
20 • Deli Kızın Türküsü III
21 • Annecik
22 • Bir Mevsim Bir Dal İki Serçe
23 • Kuş Uykusu
24 • Elma-Serçe-Çocuk
25 • Bir Karınca Başını Çevirdi
27 • Sonbaharda Bir Salı
28 • Kaza
29 • Çocuğun Ölümü
30 • Geceyarısından Sonra
31 • Son Şiir
32 • Havada Bir Hoş Aydınlık
33 • Alaca Dağlarda Sarı Çiçek
34 • Bu Şiir Öğretmen Nevin'e
36 • Ölmek-Yaşamak
37 • Yağmur Altındaki Adam
38 • Kaldığı Yerden
39 • Affet Gitsin
40 • Kendi Yalnızlığında Unutulmuş
41 • Buz Üstüne Şiir
42 • Siyah-Beyaz
43 • 8 Kasım
44 • Kadınsı
45 • Kaprisli
46 • Uzun Yağmurlardan Sonra
47 • Çağrı
48 • Yağmurlu

KESTİM KARA SAÇLARIMI

53 • Kestim Kara Saçlarımı
54 • Alır Mavi Atlar Düşlere Götürür
56 • Koçaklama
57 • O Elindekini
58 • Eski Karanfil
59 • Yıldız ile Boşluktaki Adam

60 • Başka Yaşama
61 • Eksik Yapı
62 • Ayrılar Gemisi
63 • Gülünç
64 • Yalnızlık Camları
65 • Kesik
66 • Dağ Havası
67 • Kaplan
68 • Güz Yeli
69 • O
70 • Oyun
72 • Yalnız Kız
73 • Pazar
74 • Aşk
75 • Acı İçin Karşılama
76 • Kurt
77 • Dönme Kapısı
78 • Pansiyon
79 • Kırmızı Şemsiyeli Kadın
80 • Güvercinli Kadın
81 • Sorumlu Kadın
82 • Dönmesiz
83 • Eskiyen Karısı Adamın
84 • Hele
85 • Murat
86 • Selim'in Ayağı
87 • Ayrılar Çocuğu
88 • Biri Kötü mü
89 • Ağustos Aydını

SIĞDA

93 • Sığda
94 • Gücenik Yoksul Günler
95 • Üşümekten Değil Korku
96 • Ayıklama
97 • Bir Kayığa Biner Geceleri
98 • Açık
99 • Yağmur Yağmur
100 • Sıvas
101 • Gölde
102 • Küçük Kızlarla İhtiyar Sığınlar
103 • Küsen At
104 • Savrulup Gittiği
105 • Ölünen Nehir
106 • Her Şey Ölümün
107 • Uyku Üstü
108 • Duvarda I
109 • Duvarda II
110 • Duvarda III
111 • Duvarda IV
112 • Dev Gitgide Ağır
113 • Kim Neyi
114 • Kaçış

KIRMIZI KARANFİL

117 • Güz
119 • Kış
120 • İlkyaz
122 • Yaz
125 • Ellas
127 • Anadolulu Ellas'la Heykeller
130 • Kar Kar
131 • Ay Sarı Ay, Usul Ay
133 • Dağlarda Susma
134 • Akıl İçin Yergi

135 • Bir Salı Yola Çıkış
136 • Kumrulu Ellas
137 • Çember
138 • Bir Tutsağa Üç Efendi
139 • Orman Şiirleri
141 • Sürgüne
143 • Dokuzunda Oğlan
144 • Düz Ovada
145 • Güneş Odasının Anahtarları
146 • Pas
147 • Kadından Çocuğa Bir Sinek
149 • Kadın Olanın Türküsü
150 • Kocakarı Ağıdı
151 • İstanbul'da Bir Pazardan Bir Pazartesiye
153 • Yolum Dağlara
155 • Oğlanın Türküsü
157 • Küçük Kızın Türküsü
159 • Atın Türküsü

MARAŞ'IN VE ÖKKEŞ'İN DESTANI

165 • Giriş
167 • 22 Şubat 1919
170 • 23 Şubat 1919
171 • 30 Ekim Perşembe
173 • 31 Ekim 1919
177 • 8 Kasım 1919
182 • 1 Kasım 1919
183 • 2 Kasım 1919
184 • 24 Kasım 1919
185 • 13-14 Kasım Gecesi
188 • 28 Kasım 1919
193 • 4 Aralık 1919
194 • 2 Ocak 1920
195 • 20 Ocak
196 • 21 Ocak 1920
197 • 23 Ocak'ta
198 • 26 Ocak'ta
199 • 1 Şubat'ta
200 • 6 Şubat'ta
201 • 8 Şubat 1920
203 • 11 Şubat 1920
204 • 12 Şubat 1920

AĞITLAR VE TÜRKÜLER

209 • Kargış Ağıt
210 • Ağıt
211 • Ayvaz Ağıdı
212 • Avcı Osman Türküsü
213 • Sis Türküsü
214 • Ağıt
215 • Semonun Kardaşını Arama Türküsü
216 • Ağıt
217 • Şu Giden Atlıya Türkü
218 • Yol
220 • Biriken
221 • Nereye
222 • Kışlalar Doldu Bugün
223 • Atlı Arı
224 • O Kadınlar İçin Beşli Sekizli
225 • Hurç
226 • Mernuşun Türküsü
227 • Sesli Ağıt

228 • Annesi Çalışan Çocuğun Ağıdı
229 • Dev İçin Türkü
230 • Öğretmen Türküleri
232 • Ayı ile Çingenenin Türküsü
234 • Yüksek Evde Oturanın Türküsü
235 • Yalınayak Türkü
236 • Yaşlanmayan Bir Kadına Türkü
237 • Konuş
238 • Öfke Ağıdı
239 • Bebek İçin Karşılama
241 • Havada Kar Kokusu
243 • Zalımsın
244 • O Beyler
245 • Sondeyiş

Rüzgâr Saati

1. Baskı 1956, Varlık Yayınevi
2. Baskı 1982, Seyran-Bütün Şiirleri, Can Yayınları
3. Baskı 1992, Seyran-Toplu Şiirler, Adam Yayınları
4. Baskı 1996, Toplu Şiirler 1956-1991, YKY,

YİTİKLER GECESİ

Şimdi dünya boşlukta yavaş
Sen bütün canlılardan uzaksın yalnızsın
Rüzgâr usandı doruklarda
Dağ çiçekleri uykuya vardı
Ay bacadan aştı uyumaz mısın

Bir ıslak serinlik yürüdü
Kara sokaklardan içeri
Çıtırdadı durdu bütün gün
Ayaklarının altında bir şeyler
Bütün gün ölüler gibi sustun

Bilsen ötesi aydınlık çizginin
Delice yakardın eski şiirlerini
Bir tutam bulut iki damla yağmur için
Yeniden sevinirdin içten içe
Bilsen ötesi aydınlık çizginin

Bu hal senin halin değil
Bütün gücünü yitirmiş
Bu hal senin halin değil
Yaşamanın kendisini yitirmiş

En insan yanıyla sana dönük
Dost dediğin ne gün içindir
Unut uzağı olduğu yerde
Kaldır yatağından vakitsiz
Kaldır başucuna getir

Şimdi dünya boşlukta yavaş
Sen bütün canlılardan uzaksın yalnızsın
Rüzgâr usandı doruklarda
Dağ çiçekleri uykuya vardı
Ay bacadan aştı uyumaz mısın

RÜZGÂR SAATİ

Adam senin böyle ilk gündüzden
Sulayıp biçtiğin çayır çimen
Üç güne kalmaz tazelenir
Adam senin böyle kuşluk vakti
Ürküttüğün serçeler – iş olsun –
Akşama kalmaz unutur

Benim bir nokta kırılmışlığım
Gözlerimin ardında büyür durur

Aklım ıslıklarla türkülerle
Rüzgâr saatleri evde tutamam
Essin esmesin yollardadır
Rüzgâr saatleri evde tutamam
Serseriler gibi anılarımı
Sokaklar doldurur

Tepeden tırnağa bir usanmışlık
Anı ne bellek ne
Bu şehirden bu parktan uzakta
Neresi olsa olur

Yorgun çayırlar serçeler, yorgunum
Nasıl taşısam ellerimi şimdi
Damda saçakta bacada bir mavi
Sallana sallana uyur

Adam senin sulayıp biçtiğin
Çayır çimen değil bir başka
O makasında suyunda
Oturup kalktığın düşündüğünde
– Öleyim fal değil bilmişlik değil
Gün gibi ortalıkta –
Allahın şeytanın odur

KÖR AYNADAN İNCE KIZA

1.

Ben insanı tüm gösteren aynalardanım
Altı yönlü genişliğine derinliğine
Yüzünden ellerinden biliyorum
Yüreğinde tüm sevda
Yüreğin bana karşı

Şimdi sokaklarda sersefil düşünceli
Ya da pencerelerde yalnız göz
Gürültüler içinde güpegündüz
– Kanın öyle uzak damarlarından –
Uyusan kimseler uyandıramaz

Ilıya ılıya bir yaz gelse
Selim gelse – bak : bu park bu ağaç bu kuş –
Üç yaz tutmuş ellerine dokunsan
Ilıyıp ısınıp çözülsen

Senin sular gibi umudun var
Deniz hayvanları gibi kör karanlıkta
Bir küçük yalan ardından günlerce
Bölüne bölüne çoğalır

2.

Ben insanı tüm gösteren aynalardanım
Altı yönlü genişliğine derinliğine
Nerde o kız küçük ince güzel
Nerde içi içine sığmayan
Bir unuttum ellerini yüzünü
Ne yüreğinde sevda
Ne durur bana karşı

Senin sular gibi umudun var
Susuz yosunlar gibi kuytularda
Bir küçük yalan ardından günlerce
Bölüne bölüne dağılır

1955

YENİDEN

Karanlık bastı mı gelirsin
Penceremin dibinde durursun
Oyuncaklar kabartma harfler gibi
Elle tutulur gibi garipliğin

Elişi kâğıtlarından çiçekler yaparsın
Yeni şekiller görülmedik renkler ışıklar yaparsın
Dünya güzelse daha güzel olur
Bir şarkı sıcak sıcak yayılır ansızın
Uzanır ellerin gözlerimi örter
Bütün düzenim bozulur

Karanlık bastı mı seninle gelir
Nasıl döner durur ortalarda
Çağrışımlardan kopmuş bir sürü
Tedirgin kuşlar gibi kelime

Elinde aynaların bin bir yanlısı
Ne yandan baksan ölüm
Kurtul dersin kurtul kendinden
Unut yitiklerini
Seni yargılayacak kim

Karanlık bastı mı gelirsin
Penceremin dibinde durursun
Oyuncaklar kabartma harfler gibi
Elle tutulur gibi garipliğin

1955

DELİ KIZIN TÜRKÜSÜ

I

Sabahleyin

Karayı kaldırın mavi koyun umudumu yitirmedim
Beni çağırın gülümserken uykunun bir yerinde
Eliniz beyazken uzatın isterim
Karayı kaldırın sevgi koyun umudumu yitirmeyin

Ben ışıklar konfetler bayramlar istemem
Uzanmışım gölgeliğe bir başıma
Şu uzaktan tükenmez yalnızlıktan
İçten içe ürküyorum ama
Böyle de iyiyim

Siz dayanılmaz bir "Günaydın"sınız
Sabah sabah insanı ayağına getiren
Hiç yoktan dünyayı kendini sevdiren
Siz çocuk ağızlı bir "Günaydın"sınız

Çocuk ağzınızla biraz daha durun
Gittiğinizde güz gelmiş olacak

Güz gelirken bir yanı kara sevdalarla
Avcumda bu yavru kuş varken tedirgin
Sizde tutunacak yaslanacak kollar
Biraz daha durun biraz daha
Karayı kaldırın mavi koyun umudumu götürmeyin

Akşamüstü

Yollarda akşam dönüşü yorgun argın
Siz yoksunuz şiir yazan ellerim yok
Yarımla dışa dönmüşüm yarım suskun
Çizginin üstündekilerle yüz yüze
Koca bir gün ne yapmışım nasıl yaşamışım
Haberim yok

Dokunup çekilen bir şarkı rüzgârla
Vakti yalanlıyor sıcak sıcak
Sinema dönüşü iş dönüşü yahut bahanesiz
Beyazın tam ortasında bekliyorum
Ya gelmezseniz ne olacak

Maviyi kaldırın kara koyun sırasıdır
Bana yeni tutkular gerek bıktım
Bir solukta buz gibi yaşamak isterim
Beni öldürürse bu umut öldürür

Gece Türküsü

Alıp ayaklarımı yollardan şöyle rahat
Tam kendi kendimi bulacakken
Kim getirir sizi başucuma
Kim kaldırır uzun uykunuzdan

Başlar gecenin oyunu delice
Dizlerime yükselir bir deniz
Anıları küçük yıldızlar gibi karanlıkta
Yanıma yöreme indirirsiniz

Ben ışıklar konfetler bayramlar istemem
Uzak uzak gitmede fayda yok
Şimdi bütün şehirler birbirine benzer
Bir kendi kendime doyasıya
Bu gece sussanız dinlensem
Ne gezer

1955

DELİ KIZIN TÜRKÜSÜ

II

Şimdi insanların yalnız kolları var
Ve ben delice bir şey istiyorum
Şimdi insanların yalnız kolları var
Ve ben başımı koyuyorum

Tuttu bir alacakaranlık bastı
Bütün şehirler birbirine benzedi
Saklı köşem bir daha aldattı ellerimi
Ellerimde iki üç isim kaldı

Adına yakılan mumlar İsa'nın
Yana yana bitti umutsuz
İsa, resimleri kadar güzel değildi
Biri kardeşliğini aldı gitti
Şimdi ben delice yaslanmak istiyorum
Şimdi insanların yalnız kolları var

1955

DELİ KIZIN TÜRKÜSÜ

III

Sana büyük caddelerin birinde rastlasam
Elimi uzatsam tutsam götürsem
Gözlerine baksam gözlerine konuşmasak
Anlasan

Elimi uzatsam tutamasam
Olanca sevgimi yalnızlığımı
Düşünsem hayır düşünmesem
Senin hiç haberin olmasa
Senin hiç haberin olmaz ki
Başlar biter kendi kendine o türkü

Yağmur yağar akasyalar ıslanır
Bulutlar uçuşur geceleyin
Ben yağmura deli buluta deli
Bir büyük oyun yaşamak dediğin
Beni ya sevmeli ya öldürmeli

Yitirmeli büyük yolların birinde ne varsa
Böcekler gibi başlamalı yeniden
Bu Allahsız bu yağmur işlemez karanlıkta
Yan garipliğine yürek yan
Gitti giden

1955

ANNECİK

Acı şey çaresiz yaşamak acı şey
Bunca nimetlerin yanı başında
Ciğerlerinde genişleyenin nefes nefes
Bir bulut bir yavru karıncadan geldiğini
Bilmekle bilmemek arasında
Acı şey çaresiz yaşamak acı şey

Sana kırılacağını dalların ergeç
Bir kırık dalın olduğunu unutturacağım
Hemen yanıma şöyle gel otur
Yalnızlığı Tanrıya bırakalım
Hüzün gecelere mahsustur

Azizler yahut günahkârlar gibi farketmez
Ellerim yüreğim dolu gelmişim
Şuracıkta dünyanın öbür ucunda
Rüzgârı senin değirmenine çevirebilirim

1953

BİR MEVSİM BİR DAL İKİ SERÇE

Son damla mavi gökyüzünde
Kendi kendini içiyordu
Bir dalda iki garip serçe
Bir şeyler kayboluyordu biliyorduk

Bir dalda iki garip serçe
İki kişi biribirini anlıyordu
– Çiçeklere dokunmak yasak –
Bekçi yalan söylüyordu biliyorduk

Güzün teselli kâr etmez
Her şey kendiliğinden oluyordu
Bir başka mevsimde ağaç
Delice yeşilliğinden utanıyordu

Annecik terkedip gitmek istiyordu
Şarkının başını unutmak istiyordu
Terkedemezdi unutamazdı
Biliyordu

1953

KUŞ UYKUSU

Neyi beklediğimi bilmeden her gece
İçimde olanca telaş heyecan
Deliler çocuklar kim demiş
Benim kolaycacık aldanan

Zamanın iki ucunda kuşlar gibi
Nasıl bir gider bir gelirim nasıl
O geceyarısını bekler inadına
Korkutacak kadar kocaman ellerini
Bir uzatışı var rüyalarıma usul usul

Aç gözünü der, açar onu görürüm
Yum gözünü der, yumar onu görürüm
Kimse kurtaramaz beni biliyorum
Bu bir yağmur öncesi kopmuş ayrılmış
Bu kendi başına karanlıktan

Neyi beklediğimi bilmeden her gece
İçimde aynı telaş heyecan
Deliler çocuklar kim demiş
Benim bir rüya verilip aldatılan

1953

ELMA - SERÇE - ÇOCUK

Nasıl ve nerden, bilmeyeceksin
Bir dal sallanacak yanı başında
Alabildiğine taze ıslak
Bir çocuk başparmağı ağzında
Gözlerini iri iri açacak

Nasıl ve nerden, bilmeyeceksin
Bir kadın bir serçe bir kadın
Hafif de olsa tüy misali adımların
Ürküteceksin

Nasıl ve nerden, bilmeyeceksin
Bir bekleyiş bir unutuş bir efkâr
Sonra yeniden yeniden
Yeni baştan kızaracak elmalar

Nasıl ve nerden, bilmeyeceksin
Gözsüz şekiller girecek uykularına
Eş dost uğruna ömrün
Tanıdık tanımadık uğruna
Elmalar serçeler çocuklar uğruna

Nasıl ve nerden, bilmeyeceksin
Bir dal sallanacak yanı başında
Bir el uzanacak ürkek kararsız
Aynı uzaklıkta göğe toprağa

BİR KARINCA BAŞINI ÇEVİRDİ

Bir gönülcüğü vardı sütbeyaz
Cömertti cömert alabildiğine
Toprak kokardı avuçları
O bu toprağındı doğma büyüme

Dostları vardı ufacık tefecik
Sayısını kimse bilmezdi kimse
Bir türkü söylerdi yavaştan
Bitmedik ekinler üstüne

Kitapları vardı açılmadık
O kelimeler dışında hürdü
Küçülür küçülür böceklerle
Dünyayı avcunda görürdü

Yâr olmadı felek ne çare
Hafiften bir rüzgâr esti
İnanılır şey değil ya gerçek
Göz göre göre değişti

Büyük şehir dedi gezdi
Yaman esrar dedi çözdü
Su gibi okudu yazdı

Düşündü enine boyuna hürriyeti
Düşündü olan oldu bir kere
Boşuna... kımıldayamadı kolları
İmrendi çerçevede resimlere

Toprak cömertlikte berdevam
Yerli yerinde kitaplar dostlar
O yaşamaya gönüllü
Ölüm gözbebeklerine bakar

Zaman ikiye bölündü ansızın
Yağlı kurşun canevine girdi
Değmez efendim değmez
Bir karınca, dönek devrana
Başını çevirdi.

1952

SONBAHARDA BİR SALI

Gün Salı haftanın en uzun günü
Saat diyordu, günün en güzel saati
Hürriyet canım Hürriyet ver elini
Kat kat duvarlar ardında
Kendimi bildim bileli bekledim seni

Kayıtsız seyrediyordu yol boyu
Yaprakların düşüşünü üçer beşer
Bilirim diyordu içinden, bilirim
Kişiye istediğini vermezler

Yürüdü düşünceleri bozbulanık
Ürkek serçeler geçti başının üstünden
Bir büyük şehrin kalabalığında
Yaşadığını duyuyordu her şeye rağmen

1952

KAZA

Çocuk gözleriyle ilkin
Kendi hikâyesine ağladığını bilemedi
Şöyle uzanıverdi göğe son defa
Son defa maviyi aradı
Bulamadı

1952

ÇOCUĞUN ÖLÜMÜ

Alev sarısı rüyalar içindeyim
Koymayın ellerimi gecelerden yana
Pul pul dönüyor şekiller pul pul
Şekiller... Uçan uçana

Alışmak ister toprağa sükûna
Sallama beni sallama beşik
Yavru kuşlar tomurcuklar için
Buncağız mı sürer misafirlik

Esmer aydınlığında ağır
Bir akşamüstünün gözlerim
Meyveler almış rengini dudağımın
Söyleyin söyleyin gülebilir miyim

Uyutamaz beni ninniler şimdi
Ve gürültüler uyandıramaz
Her şey sessiz
Her şey dümdüz olsa ne gezer
Saçlarım hâlâ asi, hâlâ yaramaz

Giderim gitmesine lakin
Oyuncaklarım kimin olacak
Beş vakit tuttuğu anneciğimin
Kollarım kimin, parmaklarım kimin olacak

1952

GECEYARISINDAN SONRA

Gökyüzünde bir top bulut avare
Bulutlar içinde yüzün mahzun
Günlerce sebepsiz içlenir, sonra
Ne sevdiğin akşamüstleri ne yağmur
Unutursun

Bütün çocuklar sustu, şarkılar sustu
Aklın alabildiği beyazlıkta
– Kimse farkında değil yalnız ben
Bir deli poyraza tutulacak
Erişilmez şeyler üstüne bunca rüya –

Arsız otlar gibi büyür gider
Geceyarısından sonra yalnızlık
Çaresizliğine acırım ellerimin
Ellerimi affedemem bir türlü
Sen beni affedecek misin?

Ben içten içe savrulan harman
Ben artık yaşamayacak olan
Bırakıp gitmek gerek duyuyorum
Ne varsa aşk gibi dostluk gibi
Sonsuz sıcaklığına alışılan

Gökyüzünde bir top bulut avare
Bulutlar içinde ellerin yüzün
Islak yollarda bir ekim sonu
İçlenir sebepsiz içlenir
Eski yağmurları düşünür müsün?

SON ŞİİR

Dost kimdi kardeş kimdi yâr kimdi
Tüm unutsam dedim unutsam
Onları unutmam ölümümdü

Bir sıcak rüzgâr geldi sallandı
Dalların acı yeşili sallandı
Oturup ağlasam dedim ağlasam
Yeşile ala karşı elâleme karşı

20 Mayıs 954'te
Kurtuluş istasyonundan tren dolusu
Güneye gidenlere el ettim
Güneyde doğuda bu şehirde
Yepyeni bir yaşamada hepsi
Çoktan unutmuşlardır beni
Affettim

Bu perişan halime sebeptir
Senin unutmuşluğunu affetmeyeceğim

Şimdi dünyanın yarısı uyuyor
Ölüm bıçak gibi kıl gibi
Elleri insanların elleri kaç defa
Ölüme değiyor

Bu yaralı kırgın halime
Bu perişanlığıma sebeptir
Bu sarı saçları alnında
Uyuyanlar için son şiir

HAVADA BİR HOŞ AYDINLIK

Havada bir hoş aydınlık bir mavi
Sevgiyse büyük şarkıysa güzel yaşamaksa
Bir yeşil kurt hazla gerinir güne doğru
Toprakta

Ben şarkıları akıttım sana doğru
İçimdeki ırmağı akıttım
Anlarsan söyleme istediğimi,
Ölürüm

Bahar gelir alı-al moru-mor
Kuytu yerlerde deli mantarlar biter
Kaya kaya olduğun düşünmez
Yücelerde bir iner bir kalkar

Yürekte bir yavru serçe
Çırpına çırpına yorulur
Çay denize gitti gider
Yaban şehirlere giden unutulur

Bir yeşil kurt hazla gerinir güne doğru
Toprakta
Havada bir hoş aydınlık bir mavi
Sevgiyse büyük şarkıysa güzel
Yaşamaksa...

ALACA DAĞLARDA SARI ÇİÇEK

Alaca dağlarda sarı çiçek
Açar kimse duymaz sabaha kadar
Alaca dağlarda sarı çiçek
Sevgisinden yalnızlığından korkar

"Alın çevremden hatıraları
Beni bir kere aydınlığa bırakın"
Bu yaşamadan çok ölüme yakın
Bu kendi kendinde solan maviyi
Siz hatırlamadan edemezsiniz

Şekil siner daha siner
Ses daha uzar yağmur içinde
Bir yük katarı geceleri
Şehri karanlığından ayırır

Siz düşünmeden edemezsiniz
"Açsam içimi bir mendil gibi
Bıraksam rüzgâra rüzgâra"
Gün günden kırılan siz ezilen siz
Siz düşünmeden edemezsiniz

Korkar sevgisinden yalnızlığından
Eğilir toprağa toprağa
Alaca dağlarda sarı çiçek
Bekleyin her gece bekleyin bekleyin
Bir gün unutulmuş bir aynadan
Bütün sevgiler size dönecek

1954

BU ŞİİR ÖĞRETMEN NEVİN'E

I

Yol var Manisa'ya İzmir'e
Tren var alır götürür
Ben buralarda bağlandım kaldım
İzmir değil öğretmen İzmir değil
Senin dostluğun aradığım

Akşamüstü veya ilk aydınlıkta
Kumrular üşüşür dallara
Kumrular uçar ya
Parmaklarım uzar uzar tutamaz
Dal değilsin ki

Çocuğa vakti duyurmak istiyorsun
İri iri açıyor gözlerini bir an
O tuhaf bir oyuncaktır çocuğum
Kara bir nokta içimizde
Büyüyen küçülen unutturan

Dereler buz bağladı öğretmen yollar kar
Bir senin düşüncen vakitsiz sıcak
Issız koyma buralarda garibi
Ya gel ya mektup gönder

II

Haftanın bütün günleri sabah akşam
Bir vapurun güvertesinde yan yana
Herkes kendi türküsünü söylüyor
Kendi türküsünü hafif dokunaklı

Seninki büyük olacak elbet uzun olacak
Dünya çocuklarını saracak kardeşçe
Bilinen ne varsa cümlesi içindir
Bu ağaç bu mavi bu gece

Kış günleri kar savrulur rüzgârda
Küçük kuşlar üşür ya öğretmen korkar ya
Onlar üşümez elbet ve ötekiler
Sevgiyi öğretiyorsun çocuklarına

Herkesin yaşama türküsü başka
Lakin sevgi bir kardeşlik bir
Tut elinden çocukların gibi, zor değil
Bütün insanları sevgide
Birleştir.

1953

ÖLMEK - YAŞAMAK

Biri bana diye ağlıyordu
İlk defa el üstünde gittim
Kimse duymasın sizden gayrı
Ben yaşamasını bilmemişim

Çamlık pınarında yudum elimi
Sevdiğim kodu gitti hayırsızdı
Bendeki bir tutam saçı rüzgâra bıraktım
Ellerim ellerine değmişçesine sıcaktı
Şimdi bütün canlılar benden uzak
Şimdi bütün duyularım inkâr halinde
Sanki hiç duymamışım görmemişim sevmemişim.

Bir kadın siyahlar içinde taptaze
Bir çocuk iri gözlerini açıp güldü
Üstümde en acısından yeşil üç yaprak
Öyle duydum yaşama hazzını son dakikada
Öyle tepeden tırnağa
Kabilse farzedin ölmemişim

1954

YAĞMUR ALTINDAKİ ADAM

Bir yıldız iliklerine kadar karanlık
Bir adam yağmur altında yalnız
Tahammül edilmez düşüncesine
O inadına yaslanır kayıtsız

Ne söylenecek tek sözü vardır
Ne büyük hikâyesi yaşayanlara dair
Ağır sallanışını duyar yarasaların
Vakit gecedir

O çoktan affetmiştir unutanları
Alır götürür gözlerini bir deniz
Bırakır boşluğa kanatlarını
Bir yarasa gece vakti bahanesiz

1953

KALDIĞI YERDEN

Ne varsa alır götürür bu mavilik
Bu perişan mavilik evler üstünde
Dünyadan habersiz bir böceğin
İlk defa gün vurur gözlerine

Birisi bütün düşüncelerinin sahibi
Hatırası kara elleri beyaz
Unutmak istersin unutursun
Gel gör ki yalnızlığa dayanılmaz

Sımsıkı bağlı geçen zamana
Dal gibi uzayan gündüzler içinde gözlerin
Gözbebeklerin yıllardır
Kendi kendisinin özleminde

Ürpertmez insanı bu saat
Ölüm alabildiğine sıcak
Kaldığı yerden devam eder
Bilinen hikâyesine toprak

1953

AFFET GİTSİN

Uyanık sokaklar içinde
Adım atışından bilirim
Kaderimsin

Kendinden önce şarkısı vardır söylenir
Dünyaya gelir gelmez herkesin

Bir yaban kırlangıç kanadı
Zevkten deli etse parmaklarımı
İstemem sen değilsin

Sonuncu dönüşte aynı masala
Aynı hal üzre beklediğin
Ölesiye sevilir veya sevilmez
Garip beyazlığında gecelerin

Sana rüyalarımı bırakıyorum
Küçük günahlara kardeş
Affet gitsin

1953

KENDİ YALNIZLIĞINDA UNUTULMUŞ

Ağaç köklerinde böcekler vardı
Topraksa üç mevsim davetkâr
Büyük denizler vardı kuşlar vardı
Büyük denizler üstünde kuşlar vardı
Benimse düşüncelerimi bağladılar

İçesiye seyretmeli alacakaranlığı
Gri denizler üstündeki kuş
Gözlerimi ona bağışlıyorum
Kendi yalnızlığında unutulmuş

Bu sonsuz sarılık içinde
Serçeler dilsiz elmalar acı
Eski kıtalar vardı
Sıcak insanlar vardı
Şimdi biribirine yabancı

Gündoğuda bir nöbetçi şimdi
Eski kıtalar ardında mahzun
Ellerimi ona bağışlıyorum
Çaresizlik içinde upuzun

Dilekler büyütürdü gafil kızları
Azizleri vardı şehirlerin
Yer gök arasında çaresiz kalmışız
Gemiler gelsin eski çağlardan
Gemiler dolusu aydınlık gelsin

1952

BUZ ÜSTÜNE ŞİİR

Bu hava yalnız bu akşamüstünündür
Bu dal bir kere böylesine çıplak
Bir dost aynı sıcaklıkla elinizi
Yeniden yeniden tutmayacak

Falan günün filan saatinde
Bir çocuk görürsünüz resim gibi
Görürsünüz tutar öpersiniz
Bir daha mümkün mü bir daha
Bitti, kaybettiniz

Bir an uzunluğuna uzun derinliğine derin
Güzel olmasına iyice güzel
Nasıl uçtu gitti bilemezsiniz
Beni gözlerim aldatır milyonla
Sizi elleriniz

Siz bir ellerinizi bıraksanız ben yalnızlığımı
Bir sonuna kadar yaşasak
Bu şiir olmayacak şeyler için
Bu şiir buz üstüne yazıldı
Bir kere söylenip unutulacak

1954

SİYAH-BEYAZ

Beni dünyadan ötelere götürdün
Kollarımı bağladın dur dedin
Tuz kokan geceler dur dedi
Durdum bekliyorum, gelme

Ay aydınlık gece kara
Gözlerimin ardında karanlık ölesiye
Canlı ve cansız ne varsa sımsıkı
Bu saat daha yakın daha el ele
Şimdi yalnızlığımdan utanıyorum
Durdum bekliyorum, gelme

Bunu ta başından biliyordum
Bir gün buralarda sonuncu kalışım olacaktı
Ellerinin bir anlık şeklini tutacağım
Bozkırdan günün son treni geçecek
Ben her şeye ardından bakacağım
Bunu ta başından biliyorum
Durdum bekliyorum, gelme

Artık ne sen konuşmalısın ne başkası
Yaşamak adına geçtik bütün değerleri
Beyazın en orta yerinde duydu yürek
Bu rüzgâr tutmaz insanı uzun boylu
Bu rüzgâr serseri

Şimdi kavramların ve cümle rüzgârların dışında
Durdum bekliyorum, gelme

1954

8 KASIM

Bir yalan söylediniz ağır ve kocaman
Yolunu şaşırttı rüzgârın
Bir yalan söylediniz ağır ve kocaman
Ellerini şaşırttı dostların

Önce o başladı gri bir duman ve gökyüzünden
Önce iyi kötü yaşamanız başladı
Bütün sevgileri affedip bıraktınız
Sonra oturup ağladınız elleri boş

Bu sımsıcak yürek sizin değil
Sizin çevreniz değil bu çevre
Götürün verin neyiniz varsa değerli
Kim ki büyümüş sağlam sevgiler içinde

Bu kasım içinde bir gün
Güz bulutundan daha çabuk
Kavak yapraklarıyla bir
Siz arzulanmadık misafir
Kalkıp gitseniz kimseler duymaz

1954

KADINSI

...Şimdi bilmem kaçıncı paralelde
Kuru topraklara yağmur yağıyor
Bir filmin orta yerinde kaç gecedir
Uzanıp elimi tutuyorsunuz

Elimi her sefer bir şey için
Elimi her sefer bir kere tutarsınız
Sonra bütün davalarımla ortalıkta
Sonra olanca kalabalığımla yalnız

Hava ve deniz arasında
Ekmekle barış arasında
İnanın hepiniz varsınız
Sonsuz şeyler uğruna mesela
Kırılıp dökülen şeyler uğruna
Kendinizi ne çok aldattınız

Dağlar bildiğince yüksek olsun
Gözden uzak tutamam sizi durun
Yaşamak küçük aldanışlarla güzel
Ölümü alın götürün

1954

KAPRİSLİ

Görülen şeylerin öte yüzündesin
Karanlık öyle büyüdü sorma, dön
Otlar ve böcekler halinde yaşamamız gerekse de
Sorma, dön

Şu gökyüzü çekilsin üstümüzden
Şu kımıldamadan duran geceleri
Uzun ve umutsuz kavramlar içinde
Çekilsin dünyanın dağları evleri

Yıldızları dağdan büyük olan anlasın
Büyük nehirleri taşıran anlasın
Işık tutsun ellerine seçemiyorum
Işık dursun büyük sular dursun
Yıldızlara sahibolan dursun
Sen sorma, dön

Bu çaba sessiz ve boşuna, belli
Yaprak yeşilini tüketecek şarkı eskiyecek
Elbet unutan olacak bekleyen olacak
Sen sorma, dön

Böyle rüzgâra karşı akşamları
Yüreğim avcumda sonuna dek
Sorma, dön

1954

UZUN YAĞMURLARDAN SONRA

Sen yağmurlu günlere yakışırsın
Yollar çeker uzak dağlar çeker uzak evler
Islanan yapraklar gibi yüzün ışır
Işırsa beni unutma

Alır yürür sıcak mavisi gökyüzünün
Kuşlar döner uzun yağmurlardan sonra bir gün
Bir yer sızlar yanar içinde büsbütün
Her şeye rağmen ellerin üşür
Üşürse beni unutma

Yeni dostlar yeni rüzgârlar gelir geçer
Yosun muydum kaya mıydım nasıl unuttular
Kahredersin başın önüne düşer
Düşerse beni unutma

1954

ÇAĞRI

Evler büyük dedikçe büyük
Ben insanların en garibi
Uzağı ilk defa kavradım
Görür yahut dokunur gibi

Eski bir saçakta kuşlarla
Yele yağmura karşı oturdum
İç içe daireler çiziyor
İçine adını yazıyorum

Gün uzun türküsünü bitirdi
Karlı dallara yürüdü karanlık
Yalnızlık çekilmez bu vakit
Delirdi denizde yosun çayda balık
Gel artık

YAĞMURLU

Uzağı ne zaman düşünsem aydınlık
Burda geceler kaldı sen gittin
Geceyle uyku, suyla yosun
Benimle olduğun bilmez misin

Uzak ve beyaz şehirlerden
Bir ince yağmurla gelirsin
Gece bekçisini sokağından
Garibi yatağından çeker alırsın

Bir hikâye bilirim söylerim
Dost yıldızlara karşı ve sabaha doğru
Bu hikâyenin bir ucu sendedir
Kurtarmak isterim kurtarmak isterim
Bütün uçurtmaların ipi elindedir

1954

Kestim Kara Saçlarımı

1. Baskı 1960, Yeditepe Yayınları
2. Baskı 1982, Seyran-Bütün Şiirleri, Can Yayınları
3. Baskı 1992, Seyran-Toplu Şiirler, Adam Yayınları
4. Baskı 1996, Toplu Şiirler 1956-1991, YKY

Yaşar için

Kaçıp sevgilerin korkunç tuzaklarından
Kaçıp ana olmaklardan eş olmaklardan
Kentlerdeki yadırgı pabuçlu yalnızlığa
Dağlardaki kırmızı ışığa varıldı.

KESTİM KARA SAÇLARIMI

Uzaktı dön yakındı dön çevreydi dön
Yasaktı yasaydı töreydi dön
İçinde dışında yanında değilim
İçim ayıp dışım geçim sol yanım sevgi
Bu nasıl yaşamaydı dön

Onlarsız olmazdı, taşımam gerekti, kullanmam gerekti

Tutsak ve kibirli – ne gülünç –
Gözleri gittikçe iri gittikçe çekilmez
İçimde gittikçe bunaltı gittikçe bunaltı
Gittim geldim kara saçlarımı öylece buldum

Kestim kara saçlarımı n'olacak şimdi
Bir şeycik olmadı – Deneyin lütfen –
Aydınlığım deliyim rüzgârlıyım
Günaydın kaysıyı sallayan yele
Kurtulan dirilen kişiye günaydın

Şimdi şaşıyorum bir toplu iğneyi
Bir yaşantı ile karşılayanlara
Gittim geldim kara saçlarımdan kurtuldum

ALIR MAVİ ATLAR DÜŞLERE GÖTÜRÜR

O camlardı mavi atlarını gökyüzünün
Ürkütüp kaçıran dal uçlarına
O atlardı en güzel yerlerinde
– Sağrılarında, yelelerinde – sabahı getiren

Onlardı okşayan atlarını gökyüzünün
Uykulu ve beyaz, uykulu ve beyaz
Düzgün ve iyi görülen her şeydi
Uyanmanın ilk serinliğinden

Ve çayla başlanırdı – Asıl güçlük bunda –
Kırmızı ve güzel sonra sıcağı getiren
Yürümeyi ve binmeyi getiren asfaltı, taşıtı
Yelin mavi atlarını ürküten.

Üstümüze çöken o kusursuz ağırlıktı
Buyurmaya buyruk tutmaya gereken ağırlık
Başımızda bir gürültü koskocaman
İsteksiz uyuyan çocuklar gibi
Saklanmaya götürülen sözcüklerden

O küt adamlardı kızgın ve yan yana
Kış atları sanki kendi karanlıklarında
Yaşamanın olumsuz kapısını bekleyen

O söylemediğimiz sözcüklerdi
Yürütüp gemilerini bilinçaltlarının
Azgın sularından düşlere iten

Tatlı saatlerdi, kurtuluştu onlar
Yemekler yenmiş çocuklar uyumuş
Gazeteler ardında dinlenilen

Isırmayan kurtlardı yılanlardı
Şuydu buydu ama gerçek başka
Bendim korkudan terleyen terleyen

Denizlerin gelir, sonra dağlarında
Olmadık bir güçle yürürüm geçerim
– Ne mi istedin al – Beyaz atınla
Sen düş, sen.

KOÇAKLAMA

Bir çağ ki öyle en olmayacağı
Kuşatır yasaklar üstünü örter
Susuz bir tavşansın dolanırsın
Suya değerken ayakların

Masalsın korkunçsun, eskisin masalsın
Örtük odaların içe içe odaların
Üşür senden uzakta senin yanında korkar
Tay baçaklı, sıpa gözlü bir kadın

Pis ya vurmak, incitmek kötü ya
– Gülünç ya öyle bulmadığı bazılarının –
Kaygısız yaşamanın ormanlarında
Sen avcı olsan avlanamazsın.

O ELİNDEKİNİ

Ellerim tutmanın elleri gözlerim bakmanın
Benim değil ayaklarım yürümenin
Solumaya bir yerlerim sevmeye başkası
Ben yaşamanın olmalıyım öyleyse, değilim

Benim yaşamam mı ne, belki de şu :
Kesin bir şiirde kendi gibi olmak
Bir kapı hep nasıl açılır hani o
Yok bir değişmesi esnemenin hani
Ayna ayna, yankı yankı, akarsu su
Yaşama, hani apaçık ya işte o
O elindekini bitir gidelim

Biter bir yenisi gelir o elindeki mi?
Benim yaşamam mı? Ne gezer canım
Hep böyle kesin mi düşünür isterim
Bir şey aktarır gibi bir elden bir ele
Haydi hep birden ne istediğini bilmemeye
O elindekini bitir gidelim

ESKİ KARANFİL

Kötü bir gündüze karşılık
Tanrının her akşamüstü
Tutsak pazarından eski çirkin
Başımı alır gelirim

Ne yapar çocuk yadırgadığında
Örgülerden küçük ev işlerinden
Bir kaçma kalesi bulurum

Gün ışığına su, suya yavru balık
Kişiye sevgi, umut, dostluk
Küçük türkü söylemem, türküsüz ölürüm

Ne de çoğaldı dergiler yollarda
Romanlar tiyatrolar kapak kızları
Ardında yapma boğuntunuzu görürüm

Ufak yapılı mı, çirkin mi kısaca
Eski mi bu göğüs, usandık mı
Bir karanfil mi, ben alır size veririm

YILDIZ İLE BOŞLUKTAKİ ADAM

Hep ondan çoğalır kâğıtlarda
Hep o Meryemsi duruşundan
Döker el kadar Avrupalı yüzünü
Paylaşır milyonla aç adam

Masal ister milyonla aç adam
Soylu ister kral ister değildir kendi
Ve gelsin bir kral, kral pazarından
Ve gelsin üç prens, kral pazarından
İlginç olur masalları soylu kişilerin

Bir ergen odanın kolay köşesinde
Acıkmaz usanmaz umutsuzlanmaz
Yoncasının dört yaprağı vardır
Binlerce gözüyle boşluktaki adam
Uzanır düşsel bir incelikten
Onu kendi gecesine alır

BAŞKA YAŞAMA

Durdu rüzgârda sallanması
Durdu damarlarınızda kan
Çektiler karanlığa varlığınızı
İttiler aydınlık aşktan

Sizi sevdiğiniz havalara götürdüm
Bir yanınızı buldum usulca dokundum
Eğilip söyledim ben size, söyledim
Böyle bırakmayın kendinizi

Kaçtıkça kendinizden kendinizden
Dışarıya adandıkça
Çoğaldı güçsüzlüğünüz
Tutmadı kıskançlık sokaklardaki
Odalarda sevgi tutmadı
Yoksul ölümlere öldünüz

Ağaçtan maviden denizden uçar
Kendinden uçamaz kuş
Tutunmak ne yeryüzüne aşka
Ölümden korkmak ne
Başka yaşamalar var ucunda
Daha bir aydınlık bir kurtulmuş

Durdu rüzgârda sallanması
Durdu damarlarınızda kan
Çektiler karanlığa varlığınızı
İttiler aydınlık aşktan

EKSİK YAPI

Yasak tutkulu çaça danslarını
Bir meyhaneye kaçırırlar kaçırırlar
Mutlu olur biri, öteki daha

İnce ağrılı durumları bir yerlerden
Çeker onları uzak ne uzak

Bitmemiş yapılarda ateş yakarlar
Isınırlar bir ağustos geçer üstlerinden
Kim duyacak kalabalıklardan flüt çalarlar
İnce ağrılı durumları bir yerlerden
Çeker onları, uzak ne uzak

Bu hem beyaz hem erkek, şaşma gözlerinle
Bu hem kara hem kadın, şaşma
Tümsü olurlar bir beyaz bir kara
Yadsırlar eksik çatılarını ne kadar görmezler
Ne kadar flüt olsa ısınma olsa
İnce ağrılı durumları bir yerlerden
Çeker onları, uzak ne uzak

AYRILAR GEMİSİ

Bunlar en mutlu günleri ayrılığımızın
Yanaşmadan özlemenin limanlarına
Bir uzun hava içinde kendimiz kendimizin
Uzasın dönmenin saçları, çağırma uzasın

GÜLÜNÇ

Adamı bin kere gülünç ettiler
Taze aynalar çıkardılar yeraltından
Güneşe tuttular hep içinde
Güneşi bir kere gülünç ettiler

Biz güneşe bakamazdık demek öyle
Küçük turuncu solgun
Şu adamı ölçüsüz Allah bilirdik
Demek öyle bodur yuvarlak solgun

YALNIZLIK CAMLARI

Açıktayız gözlerimizin ardı kapkara
Bir ayrılışta yıkılıyoruz
Bir ayrılışta bağlarımız kopuyor
Burası İstanbul

Bazı adamlar var şaşıyoruz.
Avuçlarındaki sıcağı nasıl
Düzenlerini nasıl yitirmiyorlar
Şaşıyoruz burası İstanbul

Akşam kuşlarını İstanbul'un
Damlar üzerinden bir kaldırıp
Başka damlara konduruyoruz
Bu camlar yalnızlık camları
Dışardan yukardan gözlerimizle
Bu camlara yağmur yağdırıyoruz

KESİK

Yaşamanın kesik bir yerinde
Sevgiler yüzleri düşündürürdü
Gide gide incelen, kaybolan
Uçucu anlamlar kalırdı ağırlıksız
Kırılıp dökülen bir şeylerden

Şimdi hiçbir şey değiliz doğru mu
Bizim için kimse kimsenin bir şeyi değil
İlgiler gündelik giysiler gibi eski inceliksiz
İsa'dan bu yana giydiği herkesin

Yaşamanın kesik bir yerinde uzun uzun
Deli bir adam savruk bir kız
Bir duruma bağlarlardı kendilerini
Var bilinen sürüp gidecek sanılan

Güz geldi mi üst üste üç güz gelirdi
Her gün başka olmaktan yüzlerce olurdu
Her kuş yüzlerce olurdu anlatılmaz güzel
Ufalır ellerimiz tutula tutula

Biz şimdi güzleri ayrı ayrı
Kuşları güzelsiz yüzlercesiz
Bir bakıma öldük açıkçası bu
Bir başka bakıma nedensiz evetsiz
Unutmaya yaşıyoruz günleri doğru mu

DAĞ HAVASI

Bu doğu havasını akşamüstünden
Ayırsın biri sabaha götürsün
Gün ışısın yüce yüce dağlarda
Gerinsin ak güvercin
Tam bunu demiştim

Tam bunu demiştim bu kara adam
Bozulmuş yenilmiş yorgun
Çevirsin bildik sokaktan ayağını
Bu yalnız merhaba dediğim adam
Bu sevmediğim tek yönlü dümdüz
Alsın başka yerlere götürsün

Ben yalnızlığımı gözlerim gibi taşıdım
Unutmak olmazdı unutmadım
Ben garip çingene – oh olsun –
Parlak tüylerinden önce tavusun
Çirkin bacağından haberli
Kendimi zorla onardım unutmadım
Çirkindi ellerim inceliğim yoktu
Yalandı bir inansaydım
Sonsuz ölürdüm

Tam bunu demiştim bu kara adam
Serin içkilerde mantomu alır
Eşarpımı alır sıkıntımı alır
Yalnızlığını anlamaz korkmam
Tutamaz sevemem onu korkmam
– Vay garip çingene –

Bu dağ havasını bir kara adam
Alsın yüce dağlara götürsün
Gün ışısın ak güvercin gerinsin
Bir garip çingene sularda
Bozgununu yenilgisini yitirsin
Gün ışısın

KAPLAN

Tutman gerek kara köşelerinden ağır bu
Tutman gerek bir kez daha güçlenmeliyim
Ölümlerle o insanca yıkıntılarla gelen
Kışı başka nasıl durdurabilirim
.
Yalnızlık bakımlı otlar arasında
Kendiliğinden açan çiçek
Bir öğle kalabalığında yolda meydanda
Türlü şaşkınlıklar arasından
Yürüyen sarı ellik sarı atkı
Varsa da bir, bu benim

Güven mi o ağaç ayaklarıyla gelen
Yahut benim gittiğim boşalmış yerlerimden
Boşalmış hani ummaz – Belki de uman hani –
Güven mi, doldurursun becerikli ellerin
Ben sana güvenirim

Sevgi mi kaplan duruşlu
En büyük parçayı kendine ayıran
Bir kendi gözünün ışığında
Biçimsiz yağmurlar yağmurlar yağdırıp
Bütün ateşleri söndüren
– İnsan daha güç durumda olamaz
Bilmem ki ne diyeyim. –

GÜZ YELİ

Akşam saatlerinde yorgun dönüşlerde
Ağır ayaklarımıza yüzümüze
İner kavaklardan bir ince güz yeli
İçimiz gün günden kara ezik
Yaşamak daha alımlı çalımlı

Unutsak gözlerimizin ardını
Unutsak bizi uyutup bir şeylerin
Kaçtığını güçlü adamlara yeni yaşamalara
Avuntularımızla gecelesek dağ başlarında

Dağ başlarında gecelesek iki kişi
Isınsak dostluğumuzdan odsuz ışıksız
Görünmese yalanlara alışmış yüzümüz

Çevre mi tek yanlı kurtuluşsuz
Ne bağlamış bizi ölümüne
Atıp zorumuzu tiksindiğimizi
Yaşasak ya ha deyince
Böyle neden korkuyoruz

Akşam saatlerinde yorgun dönüşlerde
Kim alır havasından kim eder
Bir ince yelin güz gününde
Durup dururken adama ettiğini

O

Onlar
Yalınkat adamlar kalabalık adamlar
En yalnız kadınlara söz arasında
Ya da boş gözleriyle aralıksız
En kötü sevgilerini sunuyorlar
– Bana gel sonra git bana gel

Biz
Islanacak yağmurlar yağıyor
Birlikte atlanacak sular kaçılacak güneşler
Pay edilecek koca bir yalnızlık
– Biri olsa tutsa bırakmasa

Onlar
Günde bindikleri taşıtlarda
Yollarda göz kulak salt tavşan
Tüylü enselerin terli ellerin ardından
Soluk soluğa :
– Benimki olmasa

Biz
Günde bindiğimiz taşıtlarda
Günde geçtiğimiz yollarda
Bir kızcığın sorgulu ağzını saçlarını
Bir oğlanın kirli sarı bacağını
Tutup öptüğümüzü sanıyoruz
Öyle seviyoruz
– Öyle seviyoruz bizim olsa

Betikleri ekinleri
Olmazsa akçaları güçleri
Hele bir toplumda yerleri hele bir
Kendi arasında eşit ve bağımsız
Onlara (Saygıdeğer kişiler)
Göre kadınlar toplumda kabak çekirdeği
– Eksilmem olmasa

OYUN

Bazı adamların aşk
Bazı kadınları sokaklardan
Çekip alması karanlığa

Bazı kadınların aşk
Üşüyen burnunun kulağının
Parmak ucunun göz kapağının
Öpüle hohlana ısıtılması

Bazı adamların kadınların
Aşk yürüne yürüne yıpranmış
Ayakkabısından havasından
Günde yaşamasından kurtulması

Ama dışarda bir izmarit
Bir deniz bir ağ bir sandal
Bir akşamüstü seyredilecek

Ama dışarda geçilecek
Bir köprü elinden tutulacak
Bir çocuk tutup sallanacak
Bir erik dalı – Bir erik dalı –
Ama dışarda – Ben anlatamam –

Bazı adamlar aşkı
İtip odalara karartır
Bazı kadınlar için aşk
Şöyle bir rüyasız sere serpe
Şöyle bir korkmadan uyumadır

Onlar deniz nedir bilmezler
Ağaç ne serin ne mavi ne
Oltanın ucunda balık nedir
Bilmezler bilseler yaşarlardı
Onlar iş oynarlar sevgi oynarlar
Üstü örtülü giyinik utançlı

Deniz kıyısında – Adam sende –
Masalar halılar varken yorgunluk
– Ayıp yorgunluk başkaları –
Gece baloda süheylalar...

Ama dışarda yağmur var
Bir yaz sonu sıcağına karşı
Ama dışarda toprak serin
– Taze bulgur pilavı kokulu –

Ama dışarda – Ben anlatamam –
Tutabilseniz bir dönemezsiniz

YALNIZ KIZ

Kız yalnızlığına oturmuş
Sevgisiz ölümsüz yaşamasız
Kara halklar kara budalar oturmuş

Güzün umutsuzluğuna oturmuş
– Kim bilir evreni onun kadar –
Bir yaşaması bir daha
Tatlıdır ağacın suyun akması
Çayırın bir yaşaması yürümesi
Bulutun tatlıdır
Kara kuşlar buzlu denizler oturmuş

Gece kararsızlığına oturmuş
Üstüne su üstüne dağ
Üstüne acı oturmuş

PAZAR

Aldılar önceden dolmuş gününüzü
Ortalığa bıraktılar işsiz güçsüz
Yazılar masalar pencereler yok
Şimdi ne yapacaksınız

Üstünüzde on iki saat bu mavi
Sonra yıldızdan delirmiş gökyüzü
Yol, gücünüzün yettiği kadar, rüzgâr
Ama elleriniz sevginiz nerde
Şimdi ne yapacaksınız

En anlamsız yüzü yaşamanın
Üstünüze üstünüze gelir
Bir ses sevgiyi yadsır bilmeden
Vaktinden önce büyümüş

Koşarsınız filmlere kitaplara
– Karanlıkta düşünmek unutmak kolay
Koşarsınız bir iki saatçik
Baştan savmaya kendinizi

Sizin yaşamanız oysa
O sizin asıl istediğiniz
Uykularda olmayacak şeylerde
Yalanlarda eskidi.

AŞK

Sıfırda insancıl yaşamamız başladı
Sıfırda koptun kayboldun aradık
Sessiz ya da rüzgârlı kıyılardan
Sana seslendik kör kuyu

Yokluğun orda çiçeklerde
Dünya seninle de sensiz de aydınlık
Başka tutkularımız var beraber yalnız
Yokluğun orda yaşamamızda

Varlığın orda, yoksa gecelerimiz bizimdi
Ellerimizi bir yere koymayı bilirdik
Ağlamayı bilmezdik kendimizi öldürmeyi
Varlığın orda yaşamamızda

ACI İÇİN KARŞILAMA

Beyaz mendilde kara düğüm
Acılar bittiği yerde kalır
İncelir gövdesinde kadınların
Hastalıklardan sonra beyazlık
Yürek kara toprağa yönelir

İnsan daha mutlu acılar içinde
Gür kanı daha bir canlı
Sürse ya ne varsa götürmese ya
Biter rüzgârı başın gövdenin
Durulur küçülür yoksullaşır

Beyaz mendilde kara düğüm
Uykudan iyisi yok alın ellerinizi
Tutmuşum tutmamışım
Sevmişim sevmemişim
Şu yaşama şu ölüm
Beyaz mendilde kara düğüm

KURT

Bu gövdenin durup durup çekilişi
Bu sessiz istek bacaklarında
Yaz geldi serinin özlemindendir
Dağ kokusu su kokusu hava kokusu
Nerden kalmış eski bir

Yerken kendi gövdemizi kurt gibi
Yıl boyu kandiller gibi yakarken
Ne gülünç düşünmek üç dört günlük
Bir dinlenmeyle insan kendinden
Yine alacaklı çıkabilir

Ellerin kalsın ellerin titrediğini görme
Başın mı oyala az bir umutlandır
Kimseyi eskisi kadar... Yok düşünme
Sevememek biraz yorgunluktandır
Hani o günlerdeki gibi
Yine her şey düzelir

Bu bizim bir yanımız yoktan umut
Gülünçlüğüne gülünç ama bizimdir
İşimiz dünyayı biraz kendimizde
Biraz sürdürmek dışımızda sadece
Yoksa sonu başından bellidir

DÖNME KAPISI

Durup durup kış mavili kentler göğüne
Yarım yapılara eski evlere
Bir serçeye bilinmedik bir kuş gibi
Tutunmaya kararlı
Dallar bulup kimsenin tutmadığı uzaklarda
Tutunmam, bu benim ellerimi el yapan

O gerçekleştiğinde anlamsız edecek
O bir türlü olmayana bir türlü gelmeyene
Nasıl tutkunum umutlar arasından

Kimdi, İsa mıydı daha eski miydi
Belirli bir bahçenin kapısını
Hayvansal içgüdüsüyle ilk açan

Belki yalnızca üç belki üç bin yıl
Seni yürüyorum ayaklarımla
Donuk karsı önemli beyazlıktan

Değilse kuşkuya bağlı canavarların
Bir bir kopup kaçması içimden
Değilse üstüme gelmesi acının
Kurulu sofra ütülü gömlek tanık
Ben yine o senin beklediğin kapıdan
Gelirim ya şu şeytan

PANSİYON

İzmir'in denizi akşamlı kuşları korkulu
Suskun bir kendine kalış filler gibi
Marusella içinde az var az yok
Bir yeni düzen yeni sevgi

İtilmiş geceden soldurulmuş
Kollarınızda bir yığın eski çiçek
Dolapta masada köşelerde
Bir yer olsa saklayacak
Sizin olsa sizin, gizli

KIRMIZI ŞEMSİYELİ KADIN

Pek bilmem nerdeydi önceleri
Kırmızı şemsiyeli kadın ıslak köpek
Sen gelince İzmir geldi dedim İzmir'de
Tutuşun bakışın küsüşün geldi

Bu nasıl gözleri insanın sana bağlı
Bu nasıl yüzünden akışı mahzunluğun
Bu nasıl bitmeyen şu kadar yıl
Bir sana tutunma uzaklardan

GÜVERCİNLİ KADIN

Bu yığınla boş göz içinden
Bu alayla eğlenmeye aç
Varlığınızın bir gizli köşesi olmalı
Rahatça kaçıp saklanıyorsunuz

Beraberliğiniz kimselerde yok
Kadınlığınıza seslenince ürkek
Dostluğunuzu tuttular mı cesur
Nerde geçirdiniz tüm ömrünüzü
Böyle karalanmamış çocuk

Elleriniz ne güzel güvercinleriniz
Sizi bıraksalar ha ne dersiniz
Olanlara şaşmamak size vergi
Bu kahrolası şeytan işi
Bitişleri başından duymanız

SORUMLU KADIN

Yüzünle bir olmaz hatırlıyorum sen kimsin
Bir yanından öbür yanın görünüyor bomboş
Yeni çarşılar gibi alımlısın geçiyorum

Çarşılarda erkek adları söylenir kadınlar gizli
Sana kim taktı bu sorumluluğu kadınsın
Nerden aldın "olmaz"ları o "geçilmez"leri
Bir yanından – senin değil öbür yanın – geçiyorum.

Bu senin yüzünden gülmelere bu ne bu
Tüm karşıyız binlerle yıl çoğunlukta
Kara tartılarda ağırlığımız
Tüm kadın tüm utanç tüm korku

DÖNMESİZ

Açıklar dümdüz eder yaşanmaz eder
Bir dudağı nedenlerini yaşamanın
Yani yaşamanızdan ayırır
Yani yaşamanızı azaltır
Yani biraz daha yaşamasız

Mutlu gülüşlerle sokaklarda
Gitmeniz var dönmeniz yok nasıl olsun

Erkek ayaklı kızları karanlıklarda
Tanıyamaz üstünlere götürür aklından
Siz burda açıkta her şeyinizle
İyiniz kötünüz sevginizle
Sıradan – Eh şöyle –
Yanı sıra ezik kaygılı – Yok senden iyisi –
Mutlu gülüşlerle sokaklarda
Gitmeniz var dönmeniz yok nasıl olsun

Değil çekişmenin yitiğin değeri büyük
Yalnızlığa tatlı akşamüstlerine arkalanan
Sevginin değeri büyük tiksintiden

Ama bir yürüsün göğe kara öyle değil
Ama bir yorulsun acıksın ağrısın
Ama bir usansın öyle değil

Mutlu gülüşlerle sokaklarda
Gitmeniz var dönmeniz yok

ESKİYEN KARISI ADAMIN

Ben onu ne iyi yavaş yavaş
Dokunsam saklasam eskitsemdi
Nerden nasıl görmemle birlikte
Bunca kişi kullanıp eskitti

Eskimesi öyle yoğun öyle hızlı
Dökülür bir dokunsam nerelerine
İncelmiş bir yeri alıp kondukça ellerine
Usa bir çin vazosu getirmeli

Bir baba özenle silinir bazan
Bir kukla bacıyla salına salına
Girerdi az kişili soylu oyunlara

Birden kendi başını karıştırırdı
Yıpranmış derisinden içeri
Kızgın karanfil parmaklarıyla

– Çocuk sevgilerimin yergilerimin anası
Geçim evli buz evli kor evli
– Çık gel tasa göllerinde sana ben –
Karımdı nasıl söylemeli.

HELE

Uzat bir havaya güvercin kollarını
Uzat bir havaya "gözleri hareli"
Birisinin "olsaydı"larında
Sana dünya kadar yer ayrılır

Uzat bir güvercin kollarını
"Gözleri hareli" sev bir
Akşamüstülerin ince yellerinden
Gözlerinde bir tutam toz kalır

Uzat bir güvercin kollarını
Bu işim de sorumluluğum de
Aklm ayakların "gözleri hareli"
Sabahla akşam arasında harabolur

Uzat bir güvercin kollarını
Bir mutluluk iste düzen iste
Sen ara yerdesin "gözleri hareli"
Bütün düzenler tutulur.

MURAT

Oysa bir bunun için ayırdık
Sayrılıkları odları bir bunun
Rastlansal yaşamayı yaşamamızdan
Pembe karafilli havayı
Bir bunun için

Ayrım ayrım ayırdık sevgimizi
İki ucunu bir edemedik
Ne geldiyse geldi içimizden
Kaçamadık gidemedik

SELİM'İN AYAĞI

Çocuğun ayağı çıplak
Çocuğun ayağı hınzırca güzel
Suyun dibi güzel ışıltılı
Çocuğun ayağı suda en güzel

Çocuğun ayağı çıplak
Çocuğun ayağı acınacak
Toprak dikenli kuru sıcak
Ayak bu
Ama ne ayak ne ayak

AYRILAR ÇOCUĞU

Bir elma bırakmıştı biri bari yanma
Yemeği öğretmişti içmeyi öğretmişti
Seni çekip gittiler sessiz ormanlarından
O kadınla o adam sevgisizler suyuna
İç ceylan

Aman bu nasıl kadın, aman bu nasıl adam
Oturdular tükenmez bir yemişe günlerce
Gizlenik bölüştüler başka başka yerlerde
Ayırdılar en kötü sevgiyi kutsal diye
Çekilmedi gözleri kendi gövdelerinden
Aman bu nasıl kadın, aman bu nasıl adam
Kaç ceylan

BİRİ KÖTÜ MÜ

Kötü mü yoksul mu biri
Tutsak mı bizim yüzümüzden
Biri kardeşini vurduysa sebepsiz
Çaldıysa bizim yüzümüzden

Kutsal kumbaralar kara ellere
Üç beş meteliğe günahımızı
Bırakıp bırakıp kurtulduk
Bu et bu bira bu elma bir arada
O istedi biz bulduk

Tozda karanlıkta kokuda o
Büyümedi kocadı çirkinleşti
Aynaların zamanın bolluğunda
Kremden sütten gülüşten
Biz güzel olduk

AĞUSTOS AYDINI

Bunca taze el taze göz
Bizim olan havadan aydınlıktan
Çekildik çizeklerin yasakların
Çekildik yapıların karanlığına
Kendi kurduğumuz kendimiz için

Bir yudum su istesek demir borulardan
Tüm koku tüm sıcak vay bize
Nerde bir dokunsak delireceğimiz
Serin ağaç altlarından gölge topraklardan

Gün doğar gün batar bize ne
Güzelmiş, havadan bize ne
Bütün iş düzgün soluk almada
Bazıları için her şey düzeninde

Çevreleri varlıkları saygıdeğer atalarınca
Vardan yaratılan bayanlar baylar
Yazını gündüzler boyu dev yapıların
Pencerelerinden geçiren biz
Uyudukları sırada birazcık
Serin havalarından alabilir miyiz?

SIĞDA

(1964, *TDK Şiir Ödülü*)

1. Baskı 1964, Kendi yayını
2. Baskı 1982, Seyran-Bütün Şiirleri, Can Yayınları
3. Baskı 1992, Seyran-Toplu Şiirler, Adam Yayınları
4. Baskı 1996, Toplu Şiirler 1956-1991, YKY

SIĞDA

Sokağı beğendim mi bir bakıp pencereden
Çıkıp gitmek olmalı özelliğim bu benim
Senin durman, küçük sevinçleri yaşadığımızın
Ey yağmur, ey sevdiğim

Durgunsa kahvelerin masalarında hava
Kuşsuz kalmışsa ağzım gözlerim gülmemekten
Dostumdan, gökyüzüne sürmeye kuş isterim

Uzaktan en uygun ballı yemişleriyle
Tutup öpmeye ceylan, barınmaya kulübe
Küçük şeyler ormanına bir güven bir güven
Böyle yanılma hiç görmedim.

Ürküt kara martılarını kıyımızın
Yankılan, mutlu kayığımı sığdan kurtar
Ey ses, ey yakın geçmişe ağzımla verdiğim.

GÜCENİK YOKSUL GÜNLER

O kadınlar kendini tüketme okullarının
Ezberci küçük kızlarıdır, hiç değişmezler
Oynar kara kılıcıyla saçlarından
Ölüm, umutlanır ama ürker

Onlar alayların sessiz kaleleri
Durur yüzlerinde sevgilerden
Gücenmeye düşen mor güller

Dalda sincap gelişli, ala güvercin
Barış, kutsal barış evler senin
Gürleyip bayrak açsın, varsın açsınlar
Bencil erkekler, yoksul günler

ÜŞÜMEKTEN DEĞİL KORKU

Yorgun savaşçılarız, yengiler eskitti bizi
Utanırız tadına varmaktan içkilerimizin
Biri bütün güneşleri toplar, vermeye bekletir
Üşümekten değil korku, ısınır olmaktan
Yorgun savaşçılarız, sevgiler ürküttü bizi

Tutulmuş dağ yolları oklar ve tuzaklar
Biri dostluk adına bağışlar çirkinliğimizi
Düz yollara düşeriz yeniden oksuz ve tavşansız
Yılgın savaşçılarız, sevgiler ürküttü bizi.

AYIKLAMA

Sokulurlar dalgınlığa, gövdeleri ıslak
Sayısız kolları yapışkan
Onlar gizlice çoğalırken
Ne çıkar ayıklamaktan

Getirip yığıyor rüzgâr
Bir yandan, bir yandan, bir yandan
Şaşkın ellerimle, yorgun ellerimle
Ne çıkar ayıklamaktan

Saçları kollamalı bir yandan
Yüzleri kollamalı bir yandan
Sıkıntıyı kollamalı bir yandan
Bu bir avuntudur, yoksa
Ne çıkar ayıklamaktan

BİR KAYIĞA BİNER GECELERİ

Tadını, yağmura duygulanmanın
Paylaşır kuşlarla biri gizlice
Gülmesini tutamamış bir sincap
Sallanır utanç bahçelerinde

Yalnız atlar yıkılır düzlerde suya özlemlerinden
Bir ben miyim yalnızlığa yenilen, sen, sen, sen

Uzun sokakların ucunda evleri
İlk denemelerden geri dönülmüştür
İtildikçe içe, durduğu bilinen
Bazı dostları yitirmeye gidilir

Yalnız atlar yıkılır düzlerde suya özlemlerinden
Bir ben miyim yalnızlığa yenilen, sen, sen, sen

Bir kayığa biner geceleri
Sığlıkta o kadın tek başına
Dua biçiminde inceltir korkuyu
Sunar içtenliksiz, tanrısına

Yalnız atlar yıkılır düzlerde suya özlemlerinden
Bir ben miyim yalnızlığa yenilen sen, sen, sen

AÇIK

O ve ben saklarız kuşkularımızda
Bir eski şarap, tadı sevilmedik
Açık bıraktığımız bir yerden ağzı
Girdikçe üsteler – neyin eksik –

Yabanıl bir hayvandı eskiden
Yaşama saldırır saldırır
Ufaktı çadırlar önünde ateş
Mutlu ayrıntılarla besledik

Belki biz çoğalttık, gerçekti belki
Kötü şeyler vardı, yandı yüzlerimiz
Ne denemelerden kırgın, yaralı
Açsanız kapıyı yine biz geldik

YAĞMUR YAĞMUR

Yağmur, yağmur... Bu neyi anlatır?
Bunca siste bunca ıslak serçe
Hüznü bir köşesinden tutup kaldırmıştır

Yağmur, yağmur... Bu neyi anlatır?
Son yaz derlenmiş, son ateş sönmüş
Düz yollara inen son kaçkın, son eşkiya
Hüznü bir köşesinden tutup kaldırmıştır.

Yağmur, yağmur... Bu neyi anlatır?
Oyun biter, o kesin güz çizgileri
Sevgi, bir de ölümle örselenmiş
Aklı bir köşesinden tutup kaldırmıştır.

SIVAS

Anı, doğu evlerinde cam bahçe
Uzun ağaçları rüzgârlı
Özlenen deniz kentine çevirir
O kuş biçimli, en duygun dalları

Kara bir tilkidir düş izler
Belirsiz kımıltılarla gece
İlk kez yatmak gibi bir yerde
Korkunun değişmez kuralları

Evliyası eski yoksulların
Üfler gizlerini havaya
Hiç gelen olmadı nere mi bura?
Ansımaya bir yüz yaylaları

GÖLDE

Dayanıksız şeyler durgun alışlarda
Ezilir ipek, küflenir tevrat, çalınır inci
Doğu çarşısının yoksul Yahudisi
Bir dost esintiyi yineler – Hüzün –

Geçtikçe incelir, geçtikçe silinir
Mutluluk dağları
Bir kalır yerleri ve gökleri bir kalır
İnce elemeye, sık dokumaya
Ey mutsuz tanrı, senin gözlerin

O tek eski gövdesiyle göl kıyılarında
Yetkin bir gevşekliği sürdürsün bıkmadan
O tek kendine katlasın zamanı – sus, sus, sus –
– Ölüdür seslenmeyin.

KÜÇÜK KIZLARLA İHTİYAR SIĞINLAR

Sığın sürüleri indikçe suya
Yadırganmaz havanın eksildiği
Erte günler oldukça dünyada
Küçük kızların geyik etine girdiği

Suya bakmak için ihtiyar bir sığın
Arkalarda kalır ve niceden sonra
Döner ağlar yorgun, sezilir gördüğü

Dağ eteklerinde, evlerde masaldır
Usunu eskitmemiş bir kaçığın
Kendini herkesle güldürdüğü

Dağ eteklerinde, evlerde masaldır
Atlayıp us kulelerinden kitapların
Bazı sığınların kendini öldürdüğü

Daha da eskimez insan, eskidikçe ağlamasa

KÜSEN AT

Düz bir uzunluk uğruna bütün güzel eğrileri
O küçük, o köşelerinde hayatın özsuyu
Akıp duran, beni, kuruduğumu görmeden
Bütün eğrileri, düz bir uzunluk uğruna...

Peki bulduğum ne? Seçip çıkarmalı
Kara bir yığında belki biraz yonca
Biraz yonca – baharın ağzıdır – değişen dünyada
Seçip çıkarmalı, mutluluk aç, mutluluk istiyor

Nasıl salarlar kış boyu barınaklarında
Kıpırdanan, küsen, kişneyen atları
Ve suları, yolaklarda, geçitlerde donan
Salın beni hadi, baharın ağzıdır
Akşama doğrudur, karanlığı sevmem
Salın beni aydınlıkta, gecikmeden.

SAVRULUP GİTTİĞİ

Bir şeyim gibi yakındı onu hiç görmedim
Esmerdi, yapılıp bozulan bir yüzdü
Akıldan yaşanır bir yerlerde
Durgun söğütlerin gölgesinde gizli

Güçsüz yapımızdan gittikçe taşlar
Eksilir ikili düzenlerde
Uzakta bir dağda kurşundan
Yalnızlığın katması beklenirdi

Ürkütülmüş ince iplikleri
Esmerdi, yapılıp bozulan bir yüzdü
Ne saat istenir rüzgâr esmesin
O saat olurdu savrulup gittiği

ÖLÜNEN NEHİR

Çok geç yüzeydeki güller için
Bırakmaya çocuklar hatırlanır
Kiliseler, camiler ve Allahın yoksulları
Yapılır, yeniden süslenir, okşanır

Ölünen bir nehir olmalı dünya
Kocamış filleri çekip kıyısına

Döner sona doğru bir ses bayırlardan
Kendinden önceki : – Yanıldım mı ne?
Yüzü uzun oyunların ağıt çizgileri
Gittikçe inen kuşları görür görür ağlar

Ölünen bir nehir olmalı dünya
Kocamış filleri çekip kıyısına

HER ŞEY ÖLÜMÜN

Erkek oluşuyla o bizi burda
Yepyeni bilenmiş silaha düşkün
Kırmızı bir deniz yüzdük gecede
Bir de uyandık ki her şey ölümün

Dağa gider gamsız gözlerimizle
Gülme koştururduk, tavşan tutardık
Anneydi en tatlı yerinde oyunun
Bağırıp durduran dünya sesini
– Ölüm mü denildi, çocuk bilmesin

Sevgiydi, Tanrının sonsuz ağzıydı
Ilıman güz rüzgârlarıyla gelen
Tam üstüne varıp kandıracakken
Bir de uyandık ki her şey ölümün

UYKU ÜSTÜ

Kırmızı gürültüsüyle bir kelebek
Yürür duvarları boyamaya
Açık bırakılmış sessizlikten

Yorgundur saati durmayı bekler
Düşsever bir kadın yarı uyanık
Bileyip gözlerini uykuya kışkırtan

Bastırır suskusu bıkkınlığın
Eski şarkının bıkmayan sesini
Dünya yaratılır sıkıntısından

DUVARDA

I.

"Kar mı yağdı, alıştıklarımız mı?
Şurda konuşurken ne çok uyumuşum."
"Söylese bir silah, sussa gözleri
Keklik mi vurdular, düştüğünü duydum."

"Tam buydu, bu sesti, sarı odadaki
Onu kullanmasa korkuyorum."
"En şimdi sevmişim, yokmuş bunun gibi
Yine yanılttılar seni, şimdi burda yoktum."

"Ne çabuk ölürler bu sonuncusu
İçten içe bir gömütü gizler duvarlarım."

DUVARDA

II.

Tanımazdık belki, vardı, gerekliydi
O kimdi, biz kimiz, nerdeyiz
Dipsiz bir kuyuya iner arardık
Aramaya keserdi her yerimiz

Hazel gider, Cemil gider
Erkekler atları alır gider
Kadınlar kalırdı kedilerle
Tek gözlü ve ürkek gecelerde

Unutulmuş bir yer olurdu. Aramaz, duvar
Örerdik. Gider gider ağlardık. Sondu.
Yaşlanmıştık.

Biz onu acıdan, sıkıntıdan
Yok oldu yaz boyu birikmiş duvar
Yastık altlarında bir kırmızı bilye
Tutkusunu yalnız taşıyanlar.

DUVARDA

III.

Bir keklik, üç keklik, çok keklik ardarda
Uzun, alışılmış, üstelerdi dünya
Kentin sularından inerdi yaralı
Donmuş görünümü kalırdı yazlarda

Suçlu muyduk sanmam, bir eziklik vardı
Gitmemiz gecede, durmamız saklanarak
Biçimsiz giysili yalnızlığımız
Açıklar kendini ne kadar utansak

Bir keklik, üç keklik, çok keklik ardarda
Hiçbir şey katmazdı, ertelerdi dünya
Özenle bir başka yaşama çizerdik
Geniş soluklar aldığımız duvarda

DUVARDA

IV.

Niye bu korku bu aydınlıkta,
Niye bu karanı yüzümüzden taşan?
Bir yan alır gider başını düşlere
Bir yan, "olmaz mı, olmalı, olmasa"

Yaşamamıza girici günlük kokusu gülsuyu
Baygınlığı odaları tutucu sevgiler...
Ve ayağımızda teki yok bir terlik
– Öteki boyuna bir yerlere düşer –

Biz belki çok bilen, çok dalgın, çok konuşkan
Ama kesinlikle ölen solucanlarız
Tam eskimiş, sinmiş gövdemize
Tam kendimizin olmuş giysiyi
Hızla yenileriz, hızla yenileriz, hızla, hız...

O daha önceki kesiksiz duvarda
Şimdi işaretler çizgiler çizgiler...
Bastıra bastıra susan sonuncu biz
Bir gün biri söyler.

DEV GİTGİDE AĞIR

Kaçarlar kanayan yerleri sarılmış
Kaçarlar buruşmuş tüyleri düzgün
Nasıl, ne zaman, en çoğu, nereye?
– Tanrı nerde, saymalı tanrı orda –
Saysa ne kadar az sırtıyla taşıyan
İşte ondan, işte ondan, bak işte ondan
Dev gitgide ağır, kocaman

Bir eliyle taşı taş üstüne... Elleri
İkicil duyarlığı alışık
Biçimci, töreci, yasacı insanobur
Yiyen, kendini yemesin diye
Ötekini, kişiler, kalabalık
Ne kadar kalabalık

Şurda biri, ama sanki aptal
Sıla çeken asker gözleriyle
Tükenir bu ne kar, erimeye gitsin
Ufalar, bu ne taş...
Yangın, bu ne uzun yangın, hadi yansın
Sonra toprağından nice güller.

Kaçarlar kanayan yerleri sarılmış, o aptal
O taşır hepsini – Tanrı var bir gün.
Bir gün olur – O gün olmayacak
Ateş yanmayacak, tüyleri hiç kurumayacak
Dev gitgide ağır, kocaman

KİM NEYİ

Bütün kapılar tutulur, uzun aralıklar
Usulca çekilir karanlığa, okşanır
Bir inanç, bir küpe, bir renkli cam bardak
Sezilsin peki, ama bilinmesin
Kim neyi kurtaracak

Az şeylerden koca gürültülerle
Karışılır dünya gürültüsüne
Bir sürçme, bir dolu bakış, bir dostluk
Birden ta yanında o kaçak

Sezilsin peki, ama bilinmesin
Kim neyi kurtaracak

Dünyanın kedisi incecik kapıya
Çizikler, vuruşlar, tırnaklar
Ölünsün yumuşak ellerle, tüylerle
Açılmayacak, açılmayacak

Sezilsin peki, ama bilinmesin
Kim neyi kurtaracak

Bir mutlu iğnenin yeri bu
Üç görkemli kedi şurada
Donsun kıpırtısız, sessiz
Deli kız kendiyle kalacak

Sezilsin peki, ama bilinmesin
Kim neyi kurtaracak

KAÇIŞ

Ne türlü koysak az sözcüklerden
Gerçeği düşsel inceliklere.
Ne türlü kaçırsak kendimizi
Azgın avcıları kıyımızın
Pusuda şiirlere şiirlere

Evvel zaman avlarının dinlendiren
Su başları dostluklar nerde
Bir başka biçimde kaçışlar şimdi
Duruşsuz soluksuz, günlerde

Giysiler üstünde yorgun bir ay
Erkenciler için olağan
Herkes kendi ölümüne binitli
Yel gibi kaçırılır mağaralardan

Kırmızı Karanfil

1. Baskı 1971, May Yayınları
2. Baskı 1980, Türkiye Yazıları Yayınları
3. Baskı 1982, Seyran-Bütün Şiirleri, Can Yayınları
4 Baskı 1992, Seyran-Toplu Şiirler, Adam Yayınları
5. Baskı 1996, Toplu Şiirler 1956-1991, YKY

GÜZ

"Güz geldi. Gözlerim karmakarışık. Körüm ben
Güz geldi. Bunu saçlarımın döküldüğünden.
derler ki yaylada doğmuşum, denizin ardında
iniştir, yokuştur, geçer dizlerimden."

Gazel düştü Derelere ay Yârim
Kavga bitti. silahını duvara as
başladı Ocağın krallığı, Ormana git
baltanı al köşeden, Çocuklarımızı öp.

"Uçurtma salıvermiş göğe aşağdakiler, havasıdır.
Çocuklar aşağdakileri okuyor. ben körüm
ne güzel kokuyor Gazeteleri Kitapları
insem bir koklasam kendileri nasıl"

ben burda bağlıyım ay Yârim
Körüm ve Yaşlıyım otuz yaşında
Çocukları al, in aşağıya
dileğimdir, onlar görsünler

"Güz geldi, açıksın Yârim Yârim
ben neyse. ben körüm. Dereden öteyi bilmedim
ama bilirim bir koca yaz çabaladığımız
Patatesin sana bir parça şayak etmediğini"

Sor bakalım, adam diye Kaydımız var mı?
ben körüm, biz eski, Çocukları yazdır
Patatesi alıcıya götür ver yirmi beşe
eşeğine bin türkü söyle dönüşte

dünyalık şeylere dünyanın parası gerek
Oysa topraktan çıkardın yirmi beş liracık
Kefenimizi al. sabununu lifini unutma
bir cennet ayırt Hoca parasıyla birlikte

"Bu güz öleceğim. bütün işlerimi bitirdim
Derede yıkandım, cevize tırmandım. kuş ürküttüm
Kaçırdılar on iki Çocuk doğurdum. beledim gözledim
Oğlan everdim. kız yetirdim. otuzuma vardım"

"Ağlama kız, deme incinirim Yâr Yâr
ben ağlamam dağlar taşlar ağlasın
Körüm, çelimsizim, göğnüğüm, hastayım.
sebebolanları nerde bulayım
adamdan içerli kuşlar ağlasın

KIŞ

Kış geldi. Ocağı yaktık ay Yârim
ceviz yaprak döktü. dere bulanık
savuşturdum kara atlı ölümü
Pancar bastık tencereye suyunan

"Üfle. dumana doluştuk. kirliyiz. kötüyüz
üfle. ne kadar Cehennem olsa o kadar iyidir
üfle. Tanrı bıçağa mı benzer girebiye mi?
üfle kör ağzıyla. bir ağzı keskindir"

Dün ağladık gelininen, yorulduk
Vurdular Ahmedalimi ormanda
giyme dedim Yenilerin Kan olur
Vurdular Ahmedalimi ormanda

"Sus. ne kadar kırılsak o kadar iyidir
sus. Cennet. sus, muştu. Kutsal Kitap getir
almaya başladıydık o uğursuz işareti
sessiz donuk Ambarımızdan"

"Yastığına Memedalim yakışır
gömdük bir iyice Eceliyinen
urbaları osmanıma iygeldi
Beşyüzü, babası Ombaşıyınan

"Deli, serçe kuş mu, hamsi balık mı, biz adam mıyız, Deli
ağlama. Sular mı bassın gömütlerimizi
ölüleri rahat bırakmalı. Memedalim gitsin
pazar pazen alsın. ışlaklı iskarpin sana"

sabah oldu. gelin gelin yok gelin
kaçırdılar. varıp gidem yalvaram
Ağam Selim, Beyim Selim geri ver
almaya gücümüz yetmez bir daha

İLKYAZ

Ah, kimselerin vakti yok
Durup ince şeyleri anlamaya

Kalın fırçalarını kullanarak geçiyorlar
Evler çocuklar mezarlar çizerek dünyaya
Yitenler olduğu görülüyor bir türküyü açtılar mı
Bakıp kapatıyorlar
Geceye giriyor türküler ve ince şeyler

"Memelerinde biraz irin, biraz balık ve biraz gözyaşı
Bir dev oluyorsun deniz deniz deniz
sisin dere ağızlarından sokulup akşamları
Fındıklarımızı basıyor
Neyleriz kararan tomurcukları
Çocuklarımıza yalvarıyoruz: Aç durun biraz
Tecimenlere yalvarıyoruz:
Bir "Hotel" bir gizli evlenme az çiziniz
Bir banka az çiziniz bir yalvarma
Bizden size ve sizden dışardakilere

Karılarımızı yolluyoruz tırnaklarını kesmeye ve demeye
– Evet efendim –
Çocuklarımızı yolluyoruz dilenmeye
Bizler gidiyoruz yatağımız tanrıya emanet
Yazların motorlu çingeneleri

Ah, kimselerin vakti yok
Durup ince şeyleri anlamaya

Baba evleri, ilk kez girilen ırmağa dönüş
Toprağa tutku, kendinden dolayı
Kulaklarımızı tıkıyoruz: Para para para
Kulaklarımızı açıyoruz: Kavga kavga kavga
Sorar belki biri: Kavga ama neden kavga
Komşumuza sonsuz balta, karımıza yumruklar içinde
– Bilmiyoruz neden kavga.

Sonra kasabamızın cezaevinde
Silgimizi göz önüne yerleştiriyoruz
Günlerimizi iterek genişletiyoruz
Yer açıyoruz karılarımızı düşünmeye
Bizsiz geçen menevşeyi düşünmeye

Durup ince şeyleri anlamaya
Kimselerin vakti olmasa da
Okulların kadın öğretmencikleri
Tatil günlerini çoğaltsalar da
Kutsal nemiz varsa onun adına
Gözlerimiz için bağlar dokusalar da
Birikimler ve çizgiler gitgide gitgide
Açmaya ilkyaz çiçekleri

Bir gün birileri öte geçelerden
Islık çalarlar yanıt veririz

YAZ

Sevdiğim yaz geldi yine
Karıncalar ve sineklerle çıktık yeryüzüne
Barbunla, lüferle, marulla, zeytinle
Uzaklarda kaldı nisanları basan sis, bun yağmur
Karadeniz'de bir mavi, çocuklar sevinsin diye
Şairler sevinsin diye sevdiğim, yaz geldi yine

Altmış sekizdeyiz. Kırkı ve Elliyi gördük
Altmışın içinde yaşadık, suç işledik
Bildiriler. Beş Mayısta Saat Beşte Kızılay'da
Ve hepimiz bir yerlerde işi olan
Ankara devrime üs kimliğinde

Yedi yaşındaydık Kırklarda. Üç yıl gittiler askere
Övündüler savaşa girmedik diye, hâlâ övünmedeler
Yedi yaşında kuraldır aç gitmek okula
Çürüyen buğdayların yanında, kürklerin ve pırlantaların yanında
Aç gitmek okula. Öğlen belki bir simit, bir portakalla

Sıska olmak, çirkin olmak, utanmak ayağından
– Ki sürer gider etkileri sonra –
Dişlerdeki hastalıkla, saçlardaki hastalıkla
Ellerde sırasız titreme ve çarpıntı
Ürkme utanmaktan utanmaktan
Şeker bulamama, top bulamama, bebek bulamama
Defter, kalem, kitap, günler süren ağlamalarla
– Ki her yalnızlıkta sürer gider sonra –
Övündüler, savaş bizden uzakta
– Savaş bizden uzakta, bizim hünerimiz ve aklımızla

Öyleyse bir villa daha, bir kürk daha, bir Avrupa daha
Kara taşıtlarda bembeyaz besili kahkaha
Bir demet maydanoz, bir sepet yumurta bazan da
Aylık elli lira ve asker tayını doksan kuruş karşılığında
Kara kara kara
Ankara

Dışarda savaş, Yeni bir Roma yapılırken
Eski bir Roma yıkılmada
Kurtların türküyle gezdiği bir dünya
Ve köpekler uzun bir bahar kızgınlığında
Kan, ateş, bitmeyen açlık, çürüyen Avrupa
Tröstleri, bankaları, borsalarıyla
Erdem ve yiğitlik ve kancıklık en keskin yanlarıyla

Yıl elli. Yaz gelmişti sevdiğim yine
Sanmam ki yaş on yedi olsun o yaşlılığımızla
Sanmam ki o kadar olsun, çocuk kalmışlığımızla
Kim karıştırdı her şeyi, ne hakla, ne diye
Nasıl birikmiştik bu kadar acele
Sevgiyle, utançla, boşvermeyle, kinle
Bağışlamayla, bozan sulandıran bağışlamayla

Mayıslar güzeldir, yiğittir taş yonucular
Suları delikli taşlardan geçiren
Türkücüleriyle, küfürbaz balıkçılarıyla
Mezar kazıcılarıyla, salyangoz devşiren kızlarıyla
Geveze ve güleç kadınlarıyla, yün eğiricileriyle

Kıran görmüşleriyle, açıkgöz pazarcılarıyla
Hele devrimcileriyle, hele devrimcileriyle
Yanıla yanıla yanılmaz olan devrimcileriyle
Mayıslar güzeldir

Oynar sabahlara dek, baylar ve bayanlar kanser adına
Acınır körlere ve yoksullara makbuz karşılığında
"Eşsiz insan ve değerli" kara manşetler
İşsiz işadamlarına

Yaz geldi sevdiğim naftalinli giysilere
Küflenmiş turşulara, bozulmuş reçellere
Otura otura kokmuş bilinç uzmanlarına
– Ey kendini kimya sanan o geçersiz kimya –
Aptalıyla âşığıyla dertlisiyle
Kalem kaşlısıyla, başı bitlisiyle
Naylon çoraplısı uyuz atlısıyla
Yaz geldi Anadolu'ya
Anadolu'ya
Ey kendini kimya sanan o geçersiz kimya
Sen otur yerinde, sakın kıpırdanma
Bir toplumcu İsa gibi uğra arada bir
Kıyıda dur, ortada bulunmak için sırasında
Mayıs kendi sularından iner Anadolu'ya
Mayıs kendi dağlarından iner Anadolu'ya
Sevdiğim, yaz geldi yine

ELLAS

Sen nerdeydin. Doğrusu bildiğim yoktu
Nice katlar toprağa varasıya
Beton ve demir katları, naylon ve sinema
Bulvarda bir akşam bol pencereli
Yediveren bencillik

Sen nerdeydin. Sezgi. Eh işte o kadar
Kentin devi kendine yok dedirtirdi. Küçük gülücükler
Her solukta yeni şiirler ve beğeniler alıp verirdik
Sonra, varmış. Annemiz bizi yetiştirdi
Kulağımız kurşun. Devin eğitilmiş askerleriydik

Ayıp oldu suçsuz gözlerimize ve gövdemize karşı
Onları ki avsız ormanlara sürdük, yorduk
Camus, Kafka ve Sartre ve öteki bölgelere
Parmağımız adak ağacıydı rengârenk iplikleriyle
Her gün bir başka işaret kullanmaktan

Devi gördüm. Umutsuz ve hasta. O muydu ben miydim?
Ekmek parçaları. Biraz müzikle
Dans bilenler etti. Kumar oynayanlar
Kadınların dizlerine koydu başını erkekler
Kadınlar çocukların ve yasak aşkların dizine
Benim başım ağrıyordu. Nerde bir yerlere koymak

Devi gördüm. Açtı hâlâ. Umutsuz ve hasta
O muydu ben miydim, o kargaşalıkta
Az kaldı kendimi öldürecektim.

Devi gördüm. Üç gece bağırdı. Bir oğlan doğurdu
ELLAS. Sendin. Ama nerde? Bütün evleri aradım
Yolları ve çocuk parklarını, ağaç oyuklarını
Üç milyon gece bağırdım. Sonra izini buldum

Yürüdüm ırmak boyunca yeter derinliği kollayarak
Gömüldüm. Çile hücremdi. Sonra günahları saydım
İşim biraz da tanrıya iplik bükmek gibi bir şey
Alıç ve ceviz topladım. Bir yana koydum şimdilik
İyilerini ayırdım. Ellas sana diye diye

ANADOLULU ELLAS'LA HEYKELLER

Konuştukça bağrında bir ağırlık duyan
Konuştukça suçlu. Sanki olmaz bir şeyleri
Ardarda yedirmişler de bulantılı
Gergin iplikler salıyor sesinden dünyaya
Karşısında bir iki üç çamurdan heykel
Dik duruyor, bağırıyor. Her kımıldayışta
Her kımıldayışta dökülüyor.

Oysa
Bir yerlerde hep sıcak odalar olmuştur
Sıcak odalarda eski adamlar olmuştur
Sessiz adamlar olmuştur, dedeleri
Mucize gösteren, yatır, evliya
Mumlar da yanmıştır gömüt başlarında
Kuşlar da dönmüştür omuz başlarında
Beyaz kuşlar
Sonra kuşlarla bu eskimiş odaya gelinmiştir.
İki yüz yıl yol yürüne
Dursun Kaptan gemisine binile
Karadeniz ortasında yelken açıla
Fırtına. Yolcular duaya
Ak sakallı biri
Hey kaptan. Kim ola kim ola kim
Geldiği gibi gitmiştir.
Fırtına uykuya yatmıştır.
Yelken açılıp, dümen tutmuştur.
Biri gidip anlatmıştır Ünye'de
Anlatmasıyla
Kuşlar kaybolmuştur. Mumlar sönmüştür
Ölmüştür atalar dolaplarda
Çile sürüp gitmededir. Gidecektir
Ocağevlerinde

Bir gün herkes ölecektir ölecektir
Tanrı kalacaktır. Ocak yanacaktır.
Odada hep birileri bulunacaktır.
Gülümseyecek, baş eğecek, iç çekecektir.
Kötüler saklanarak
İyiler söylenerek
İnce uzun beyaz, yumuşak giysili
Biçimsiz bir taştır masa üstünde eli
Saklamak ama niçin. Gülüyor heykelin biri
– Eziksin.
– İyi bak. Ben mi sen mi?
Halktan soluklar alırken, üflerken halk üstüne
Ey kentin pis çamuru, ben mi sen mi?
Şimdi gittikçe düzelmiş masa üstünde eli
Yavaşça kaldıracak
Masa sallanacak. Bu kesin
Masa devrilecek sonunda
El yumuşayacak, incelecek
Bir deste sarı nergis
Bir esim yel göğ mısırlar üstüne
Toprakta bir şenlik alahey
Makinalar kızlar el ele.

– Paristen biraz terbiye, diyor heykelin biri
Kentleri eğitelim. Köyleri... Ah ne kaba
– Sen bilirsin tanrım, nerdesin dedem evliya
Sen ki omuzlarında kuşlarla
Toplardın dağılan askerleri
Yürütürdün gemileri sağ salim
Bozardın rahata kaçan heykelleri

Dolaşan yumağın ucu bulunur
Mangala patates gömülür, cezveler sürülür
Pencere karşısı patikada
Taşınır hasta salları, ölü salları
Öfke kırılan omuz başları, duran bacaklar değil
Öfke salından düşen ölüdür
Kitapların gizi öfke, çatlar salınır
Dolaşan yumağın ucu bulunur

Halktan soluklar alınır
Üflenir halka bilinç
Halk gibi yaşamakla yaşamakla

KAR KAR

Her sürmeli buzağının ardında
Bir sürmeli çocuk, ikindi
Tartışmasın kimse. İnekler damlara
Kadınlar sütlere. Bir şey söylenmesin
Her kapıda yeterince söyleniyor rüzgâr
Kar kar

Isınmalıyız, herkes kendi yüreğini
Sevişme, daha dingin günlere kalsın
Kurt inerse? İnsin. Köpekler daha aç.
Sonra ölüler var, gömütleri derin açamadık
Sonra ölüler var. Sesleri ve rüzgâr
Her kapıda yeterince duruyorlar
Kar kar

Dam çökecek, bir kırık nal, iki gözboncuğu getirin
Muşka nerde? En'am nerde? Siz nerde-siniz?
(Gece) kara gece, gaz, kibrit, pencere
Yoksa dam çöktü mü? Ölmeden önce mi öldük biz?
(Sessizlik)
Yalnız ölülerin sesleri dağlarda
Kar kar

Dursak da gitsek de ölüm olunca (Sabah)
Atları yükleyin gidelim gidelim
Hastalar binitli, sağlar yürüsün
Patates (Parası doktora)
Yukarı Fizmeden çekip bismillah

İnce dert, firengi kırması delimiz hey delimiz
Damlarda kalmasın hey kalmasın ölümüz
Düşelim yollara. Yolumuz
Kar kar

AY SARI AY, USUL AY

Hüzün çocuklar için arada bir, yaşlılar için sürekli
Atılan ağı dolduruyor ırmak
Balığı deniyor terzi
Yüreğini iğnesinden kurtarıp pazarları
Ben sevgilenmeyi denerdim, bıraktım şimdi
Gerçek derliyorum, ipe diziyorum
Beni doğrulayanı seçiyorum
Bir o kadar beni doğrulamayan
Kuşkulansam, kuşkulanmıyorum o zaman
Caymıyorum kendimi doğrulamaktan
Bir atlayıp iğnemi bir batırıyorum
Terziyim hafta başı balığa çıkamayan

Göğü atlıyorum. Geniş göğü, ferah balkon
ları atlıyorum
Mutlu çocuk yüzlerini atlıyorum
atlıyorum suyu, soluyan diri atları
Yaylaları ormanları atlıyorum da
Varıp Ellas'ta duruyorum. Gecenin Ellas'ında
İğnemi, benim iğnemi Ellas'ın yakarısına:
– İnişlerde dolgun diri salınan
Mısırları boyayacak mısın?
Ay sarı ay, usul ay
Dağıtacak mısın gökyüzünü orda burda?
Eski duvara, tahta çite, asma köprüye
Ay sarı ay, usul ay
Kavruk, kara, yorulmuş ineğimi
Tazeleyecek misin?
Patikayı düz edip uçurumu örtecek misin?
Ay sarı ay, usul ay

Hüzün çocuklar için arada bir ve yaşlılar için sürekli
Bense oyalanıyorum, terziyim daha
Balığa çıkmasam bile hafta başlarında
Bir batıra iğnemi, bir batırmaya
Oyalanıyorum
Beni doğrulayan ve doğrulamayan hepsi bir arada

Hüzne az bir şey var, yaşlılar için olan

DAĞLARDA SUSMA

Ey birikim ey saygısız zenginlik ey susma
Üst üste yığılıp derlenen, yalnız akşamlarda
Ola ki kurtarır, ola ki doyurur ağırlığıyla
Susup birikiriz bu bir umut değilse de

Bir deli bağırır, bir köpek havlar, yel kudurur
Veremi ve kurşunu, bıçağı ve yokluğu ve lohusalığıyla
Taze ölüleri kabaran ırmağa kışkırtır kasaba
Ürperti. Sızar usul usul çatlayan yerleri evin

Sonra başka akşam, bir başka odada
(Az sıcak, az sevgi, az içki vardı da)
Sergileriz: Orman hapis kış kanun
Verem yokluk perili ev ölülü ırmak boğnuk kasaba

Konuşuruz. Karalanmış kâğıt sözcüklerimiz
Yırtıp atmışızdır, havayı gereksiz doldurur
Ansızın bir gülen olur. Bir emir. Toplarız
Apaçık yerimizi alırız odada
Apaçık yerimizi alırız dünyada

AKIL İÇİN YERGİ

Toplaşır da yeşil durgun suların başında
Göğe bakarlar onulmaz bakışlarla
Ve bir kara bulut evlere değip boşalınca
Yürüyüp giderler akılları ayaklarında

Yılın bazı günlerinde, o kadar az bazı
Düşünürler
Akıl diz değil ayak değil, akıl
Kazarlar toprağı, bellerini tutarlar
Kasketi geriye atarlar, örerler taşları
Ay doğar kavuşma yerlerine
Yoğurt mayalarlar bakraçlara
Kuytularda taşla ezik göbekler kurtlanır
Kaçak odun, kancık eşek, borca don göynek
Kazma değil kürek değil, ey akıl

Akıl temel değil tüfek değil, akıl
Ambar boşalınca, kar gelince
Av düşlenir çulluk biçiminde, tavşan biçiminde
İlkel değil, tanrının verdiği ilk uygarlıktır
Alucra yapısı silahını kuşanır

Boş dönerler. Boş dönmemek için vuruşmuşlardır
Geçen yazdan bir kan anısıyla
Akıl kan değil, yürek değil, akıl

BİR SALI YOLA ÇIKIŞ

Yola çıkış günü sabahıdır
Kentle hesabımız kapanmıştır
Çarşıların akrebini kovsun diye kanımızdan
Kazandibi çağını aşmış salonlar ve kahve

Erkek olsam berberlere giderdim
Yüzüm serin yüzüm beyaz yüzüm ustura
Ben ki yapıştım yalnızca, acı çekiyorum
Çocukluğumun sinekkâğıdına

Salıdır. Kalenin dibinde pazar
On kuruşa kâğıttan el topları
Yirmi beşe düdüklü testi seyyar sinema
Ve parasızına alıştırılan küçük kızlar

Toprakta İhsani öncesi âşıklar
Garip, Yunus, Karacaoğlan
Demirden ve idrojenden geçerek
Lorka ve Breht'le birleşmedeler

Bulunduğum katta böyle sonsuza dek
Yapışıp kalamam
Gösterdiler. Kötülerden birini seçmek
Bense yirmi yıl bıkmadan çizdim duvarları
Bir anaç çizgide derinleşerek

Yola çıkış günü sabahıdır
Dağın dağım, yurtluğun yurtluğum
Ellas beni bekle

KUMRULU ELLAS

Geldiler. Çoktular ve güçlüydüler.
Bitek toprakları aldılar
Ağaç kestiler hızarla. Kumaş dokudular
Suyu kullandılar aygıtlarda
Anamı atamı köle dediler
Bey oldular Elekçi ırmağına

Sana ırmak kıyıları kaldı. Taşlar ve orman gülleri
Kestin. Desteledin. Dikenler ellerini kanattı
Her gece tarlanı yeniden dağıtınca tanrı
Güldüler

Beydi adı Mazhar olan
Gölge. Hamak. Besleme. Yelpaze
Sinek tutar tüfekle oynardı
(Şimdi tecimenlerin) kestaneliklerde

Beydi adı Mazhar olan
Önce yakasını çiğnedi. Yere tükürdü
Seni dövdü tekmeledi
Yatışmadı. Sezdi ki uşaklar
Öldürüleceksin.

Her sabah uyanınca bir daha bak
Eğleğinin karşısında yar
Yar ki seni kırığınla çıkığınla çuvala doldurup
Oradan ırmağa atmıştılar

Beylerin yerinde tecimenler
Oyuklar. Sessizlik. Güvercinler
Yâr
Her sabah uyanınca bir daha bak
Seni dolu bir tüfek gibi tutacak

ÇEMBER

Nerde bir deli Yahudi olur, orda çocuklar
Hızla bir çember çizerler ayaklarına
Yalvarır çırpınır ağlar
Çıkar yaşlılar kurtarırlar

Ey sen, aklını devrimden kaçıran
Çocuklar yok mu dünyada, yok mu denizler?
Apansız bastıran kırımlar yok mu?
Salgınlar sürgünler savaşlar
Ölüm seni çevirmez mi?
Kimse kurtarmayasıya
Ölüm seni çevirmez mi?
Kaç kaç kaç kan ter içinde
Ölüm seni çevirmez mi?

Sıcak bir yaz öğlesinde beton kente düşmüş
Serçedir devrimci, ülkesi azgelişmişse
Sürüp çıkarmıştır yüreğinden
Kurudur kavruktur aşka şiire
Uçurken devrime devrime
Ürperir ve söyler "Ölüm aklımda"

Ey ben, türkülerin ve gece uyanışların
Döner mi? döner mi? döner mi?

BİR TUTSAĞA ÜÇ EFENDİ

Yazı seğrimelerle geçirdim aziz efendim
Fal baktım, düş yorumladım, sularla söyleştim
Görmüyorum ama seziyorum. Göğsümde ağır ağırlık
Belki ben değil de ufacık bir kadın
Yem olsun için, kolunda zincirli atmacanın
Ağzına ürkütülmüş serçeyim

Kuş uçar, seklâvi atlara binerdin
Canlı bir omuzdu binektaşın
Terkinde kara bir oğlan fildişi üç kız
Bana seslenirlerdi "Anneciğim"
Senin ve benim yüzümdü yüzlerindeki
Öyleyse belki de kuşkusuz
Kocamdın değerli efendim

Ben hatırlayamam söyledilerdi
Eve isteksiz geldiğin bir gün
"Tatlıdır sokak çeşmeleri, evler acı
Tatlıdır sokaklar, evler acı
Tatlıdır el sofraları, evler acı"
Efendim ben ölim
Kaldırıp yere vurdun
Küçük kız değildim belki taştım
Çünkü sever babalar küçük kızları
Başkalarında gördüm

Benim sevgili efendim, kara eşkıyası şehrin
Kolunda atmacan, dağlara giderdin
Atın ve kamçınla dağlara giderdin
Sesin yortu çanıydı kiliselerin
Kışlaların rahat borusuydu, çobanların suya ıslığı
Seni ne kadar ne kadar sevdim
Sonra bir gün dişlerinle, kara gözlerinle bir gün
Efendim ben ölim
"Şaka yok, bundan böyle oğlun olmakla
Sonuncu efendin benim" dedin.

ORMAN ŞİİRLERİ

Kolcu

Atımlayım, çizmemleyim, sesimleyim
Ninniyle, hışımla, söylevle yürümekteyim
Kuş seni tutarım, ağaç seni keserim
Ürperten yel, korkutan yel, bozan yel
Yel sana ne deyim.

Ölü

Kahverengi izler ağaç ölüsü
Devrilip çürüyen ağaçların
Sen kuytuya sığınıp, kavgadan kaçan
Belki yitmezsin tek başına, izin görünmeyesiye
Ama devrilip çürüyeceksin
Öfke ve durgunluk yıkacak seni
Bir kahverengi bırakacaksın
Toprağın üstünde upuzun
Ağaç işçileri üstüne basacak

Gölebicik

Kahvaltısı canlı serçe göğsünden
Kolda gezdirilir şahin, atmaca
Gölebicik suların nazlı kuşu
Avlanıp tüyünden kürk yapılmada

Çoğal

Ormanda çamların kozalağı
Azdır tek ağacınkinden
Tek tek yaşıyorsun hani kozalağın
Doğur ve çoğal, çoğal çoğal çoğal
Dünyayı doldursun şiirlerin
Eylemin ülkeni doldursun
Yok olmayasıya yok olmayasıya

Susku

Geliyoruz kötülüğü süpürmeye suçlarımızla
Geliyoruz korku ne, kaçma ne, öfke ne
Cellat sessizliğimize şaşma
Doğururken bağırmak gerekli
Ama ölürken asla

Büyücü

Ey yer ey güneş ey yıldızlar
Büyüm ve ben sizden bir parçayım
Kendimi ve sizi değiştiriyorum
Evren batarken son türkümü söyleyeceğim
Yankım boşlukta duracak

SÜRGÜNE

Saysa eksiği yok, ama bir şey kalmış
Bir şey kalmış orda, evde, bırakılan yerde
Itırlar küpeler gibi özenip bakılan
Kolunun köşesi, bir yumuşak yanı
Arar gibi, atılmaya hazır ilmek, düşen şiş
Saysa tamam ama bir şey kalmış.

Dergiler, kitaplar, kalemler şurda şurda
Yeri nerde? O mumyalar gömütü, kutsal
Dünyayla birlikte, kıyamet gününde
Dağılır sanılan

Ara bul, yan yana yerleştir.
Zaman o kadar kısa, o kadar o kadar
Boyuna hiçbir şey bir daha öyle değil
Sonra da. Ve bazıları hayata başka biçimde
Üstünkörü bakarlar
Ne yapsalar, nerede olsalar okşar gibidir elleri
Yokmuş gibidir o tatsız, şımarık kıpırtı

Cellattır o kadın hayata sonsuz gözlemleriyle
Uyutur, dondurur, iyice görür, iyice
Gömüttür, müzedir nereden girse içeri
Aramasa bari, bari seslenmese
Can nerde? Can nerde? Can nerde?

Dergiler kitaplar nerde, nerde onların yerleri?
Örgüsü, şiir defteri, onların yerleri
Ev nerede? Evin önündeki yarım duvar
Bozardı kırmızı güneşleri,
O kasaba nerde? Hani alırlardı
Öküzün altından toprağını
Gülerlerdi vurdumduymaz öküzün sahipleri
Ötekiler habire altından toprağını
Ve boyuna karşı duran az birileri.

Sürgündür o kadın hayata sonsuz isyanlarıyla
Git, gidemez. Dur, duramaz. Oysa
İnsanın gidip durmaya belli bir noktası olmalı
Enine gidilen korkuluksuz köprü
Eski bir yerlerde hazırlık, işaret, nokta
Nedense başka şeylerdir. Onları yanına alacağına
Ve hazır olduğunda yeni bir işaret, yeni nokta
Yoldadır.

O kadın tutsaktır hayata ikilemleriyle
Paslanmaya koydu gücünü, şeytanlığını
Bir yanı gitgel, bir yanı mumya
Olmak istemedi iyi, niye diline dolardı
Ya vurdumduymaz, ya kaplumbağa
Saysa eksiği yok, var, kaldı bir şeyler
Orda, eski evde.

DOKUZUNDA OĞLAN

Uzar tırnakları, dişleri dökülür yüzlerce
Yüzlerce makas ve ensesi tüylenir yüzlerce
Burnu akar, kulağı kirlenir, yakasını dişler
Uçsuz kalem, yırtık defter, körelmiş çakı
(Ah pis hayat, gem almaz sıkıntı) bir sabah
Alır sapanını Kişnovak kalesine gider.

Atından indiği yarım gökyüzü
Kirli yiğitlerin uğrağı orman
Gerilerde kalır açlık soğuk
Yemeye kuş kirazı, yatmaya şimşir yorgan

On keklik üç tavşan sekiz karatavuk
Yorgundur, ter sızar sapanından
Ateş yanar. Av etlerinin kokusu
Irmak susuzluğu basar

Ve akşam. Dönüşün akşamı inince
Gizli açlık, gizli kaygı, korku biçiminde
Kasaba çağırır. Özürler evi sarmalıdır
Çiçekler birazcık solgun durmalıdır
İhtiyarlar dargın. Otuz üç yaşında

DÜZ OVADA

Düz ovada akan sular
Bir sandalı nasıl götürürler
Dağlardan inen sular
Bir sandalı nasıl götürürler
Dağlardan inen adamlar
Bir adamı nasıl götürürler
Gözlerimiz uzun yaşamalı
Ve çabuk eskimez pırlantadan olmalı

Bazan acıyı sevmeliyiz
Ölümü sevmeliyiz bazan
Hiç sevmemekle birlikte
Çünkü görülecek
Bizden ve karşıdakilerden.

"Acı acıya, su sancıya"
Der aslı köylolan
Acı acıya, su sancıya
Ki yok ola, bir daha tadılmaya

GÜNEŞ ODASININ ANAHTARLARI

– Niye mi soğukta bir başımıza?
"Dostlarımız dönek eskimolar
Çözüp gittiler kızaklarını da..."
– Böyle geceleri yarı aydınlıkta?
"Aldılar yağlı lambalarını da"
– Sararmışlar? "Olsa iyi, donup gittiler
Ölünceye kadar bir güzelliği boşuna."
– Çözülür gülünce bir kadın. "Ya ya
Güneş odasının anahtarı sahibimiz olan eskimoda"
Peki bir de siz söyleyin
Gitsek çiçek var mı Hindistan'da?
– Kutsal eskimolar masalarda?
"Kutsamaya şiir kokluyorlar da"
– Biri bir grevin adını üç kez?
"Kent modası, kolay ayırmaya"
– Halkçılık mı? "Ufacık bir işlem. Herkes...
Bizse bombalara, kalın köpeklere
Bir kesin emre, bin bir duruşmaya
On iki bin cana bir can... Dağlara
Sahip eskimoyu verdik dağlara
Alucra'da Gevaş'ta Şavşat'ta
Yoğrula yoğrula halkla, dağlara...
Yaşadık. Şiiri ayrı tutardık
Bir karşı ağırlık olsun dağlara
Şimdi mi? Böyle mi? Bu durumda mı
Çiçek açmayacak Hindistan'da
Verir bütün anahtarlarını sahibimiz eskimo
Güvenli odada ıslığı ve kahkahasıyla
İyilikte mutulukta düzende soluma
Yaz yaklaşıp günler uzadıkça.
Nerdeyse aşk söylenecek, nerdeyse ağlanacak
İnsanlı aynalı bu kalabalıkta.
Çocuk başlığını giyer, bir kuş uçar, bir ok
Gitsek mi? ne gitmesi sözü bile olmaz
Dursak çiçek açar Hindistan'da

PAS

Doğduğum kente gittimdi, bazı pasları silmeye
Yerinde görmeye bazı taşları, bazı oyukları v.b.
Saçlarımı yine uzun tuttumdu bir ağırlık olsun diye
Dışarlıklı bir pabuç giydimdi
Yitmesin gelişim diye tozda toprakta

Beni kentin dışında durdular karşılamaya
Çevirip yöremi ayrıladılar
Sanmazdım konuk olayım çocukluğuma
Geri göndermenin ilk adımı olsun hiç sanmazdım
Yengelerim için karşılama

Sanmazdım çocukları asfalta ve parka başlatsınlar
Oteller hanlar yapsınlar canım viraneliklere
Pastalar, vitrinler çiğdem pilavına karşı
Sanmazdım kar yerine buzdan dondurma
Bir tek Çapanoğlu kalmasın Yozgat'ta

Dedem ölmüş ninem ölmüş annem ölmüş
Giremedim eski evimize
Dedem ki karşı durmuştu yıllarca
Tütünün ve ağıdın yıkımına
Ninem ki karşı durmuştu yıllarca
Yokluğun ve dedemin yıkımına
Annem ki karşı durmuştu yıllarca
Onulmaz bir inceliğin yıkımına

Gülten'i Yozgatlı demesinler bundan böyle
Nerde ölürsem oralı olayım
Doğularda, yolsuz dağların
Soğuk suların başında öleyim

KADINDAN ÇOCUĞA BİR SİNEK

Öyle değil, sessiz sürüngen yumuşak
Yersiz bir yağmuru sabırla savmak
Öfke kapatınca dış kapıyı hızla
Titrer dolaplarda kurutulmuş defter

Birisi diyordu: Bundan böyle
Şiir acının mutsuzluğun
Korkunun kuşkunun olacak
Öfkenin bile değil

Biz hep bir vuruşta yakalayamayız
Ama yakalarız, güzelce yumarız
Ölür avuçtaki dizilmeye hazır
Defterlerde kurutulmuş sinekler

Öfkenin bile değil hatta
Bir büyük acıyı oluşturuyorlar
Sosyal büyücüler incelikle
Kansız yaşsız, biraz da öteki her şey gibi
Bozulmuş, kokuşmuş, yerinden edilmiş

Yanlış, benim değil, onun değil, ötekinin de
Hiç kullanmış değiliz düzendışını
Uzamsız hayattan düşe uğratılmış
Bir daha yerini bulmayacak
Şaşkın ve kötürüm kinlerdir sinekler
Yanlış, bizim değil, hiç kullanmadık

Birisi diyordu: Ölü defter
Ölü kadın ölü kin ölü sinek
Kentlerdeki anaç ölüleri
Hangi sıkı taban götürecek

Bilmem, sadece uçarken canlı, bilmem
Hiç avucumuzda görmedik kıpırdayan bir sinek
Biz iyi şarkı söyleriz iyi ağlarız
Ağlarız şarkı söyleriz ölünceye dek

Bir çocuk şarkı söylüyordu
Dokunan bir şeydi ama neydi,
Şarkı mıydı, sesi miydi, çocuğun kendisi miydi
Çocuğun kendisi miydi, çocuğun kendisi miydi?

KADIN OLANIN TÜRKÜSÜ

Git oldu can, sürgün geldi dayandı
Sürgün yine geldi dayandı
Kitapları topladım, çocukları giydirdim
Hadi de doğrulalım Dranazın karma

Biz nereye düşeriz, halk fakir fıkara
Her bahar, her yaz gurbette
Sılaya dönmesi olur velakin
Ne sılamız belli, ne gurbetimiz
Çiğdemi Ardahan yaylalarında
Nergisi Sinop'ta
Van'da koparmışsak sarı gülü
Portakal kokusu Kumluca'dan gelir
Karıştırdık sıla nere, gurbet hangisi
Bizim gibi gurbetçi görülmemiştir

Git oldu can, sürgün geldi dayandı
Diktiğin fidanlar sen olmayanda
Yel vura ırgalana, gün vura duldalana büyüyecek
Yasa şu ki ekinler yürüyecek
Bebek dillenecek, güçsüz hallanacak
Sis kalkacak İsfendiyar başından

Selam olsun bizden önce geçene
Selam olsun dosta, hasa, çile çekene
Selam olsun dayanana, düşene
Yüreğim yürektir, bakma gözüm yaşına

Git oldu can, sürgün geldi dayandı
Sorulmasın vatanımız ilimiz.

KOCAKARI AĞIDI

Evimizin önü eşme
Eşmenin başında üç ağaç incir
İncirden düşerim, bedenim incir
İnciyince kim soracak hallarım

Evimizin önü ıhlamur dalı
Yeşerince yel kokusun götürür
Dediler ki sürülmüşsün, kurudum kaldım
Kim yeşertir bundan geri dallarım

Evimizin önü Boyabat yolu
Kızılcık uzamış yolun üstüne
Sebep ocağın söne
Kim açacak bundan geri yollarım.

İSTANBUL'DA BİR PAZARDAN BİR PAZARTESİYE

Yukarda: Ana yollarda, ara sokaklarda
Her yanda grev ve grev sebepleri
Yıllarca sürüyor ayrışa kokuşa,
Ana yollar çok eski bir zamanda eskimişti,
Ama ara sokaklar kurtulmalı,
Bitmeli grev ve grev sebepleri

Aşağda: Haliç ölü köpekbalığı durgunluğunda
İslere, yaslara, katranlara dayalı.
Polis, savaş görmüş bir general şapkasıyla,
Dürülmüş noktalar hürriyet alanları
Çekilmiş taşıtlar, kalabalıklar,
Mavi Mayıs göğü anons yapmakta
Pazartesiye pazartesiye

Çiçekler kapı önlerinde, yollarda, çiçekler her yerde.
Aynı sevecenlikle yaklaşılıyor
Sümbüle, renkli zambağa, pembe karanfile.
Uzatacak becerikli rum elleriyle
Seçtiğim çiçeği bilmek istiyor,
– Sürekli bir yalnızlığa yoksa sürekli bir beraberliğe?
Yanıt vermiyorum
Ne sürekli yalnızlığa, ne beraberliğe
Seçmeden yürüyorum, oysa herkesin bir çiçeği.

Mimar-ı Şahane Halil Ağa'nın
Yanlışlıkla
Kurtuluş sırasında elleri kesildiği zaman
Giriftar olduğu dalgınlıktan
Yeni kurtulan aristokrasi,
Yumuşak kımıltılarla doluyor kültür sarayına,
Ve kapatıyor kapılarını sımsıkı
Dışarda yumrukları sıkılı halka,

– Yine ne isterler
Ne isterler kocaman elleriyle
Bizim inceliğimizden.
Ve halk çok soldan, çok sağa
Dövüşe danışa dalgalana
Yaklaşıyor sürgülenmiş kapıya.
Ve birdenbire başlıyor açlık,
Devin iki başında
Biriyle ötekini yemeye duruyor.
Alkış tutuyor soyluluk çılgınca
Alkış tutuyor akıllıca, burjuvazi,
Dev, bir başıyla ötekini
Hızla yiyor.
Bağırıyor bir köşeden beş on genç adam
– Toplanın, birleşin
Kutsallığın adına dev, dev yenilme
Ve dev yeniliyor bir başıyla ötekine.
– Can sevgisi, ten sevgisi, yâr sevgisi
Kim giydirmiş yenimize bu üç kollu gömleği,

Dünya altı kıta ve dört deniz
Çöller ve kıyılar eski yerlerinde
Musa'nın keçileri, Muhammed'in develeri
Ya biz peki, ya biz
Başsız ve yurtluksuz nerdeyiz
Nerde bizim İstanbul'umuz

Elimizde bakır taslar, göğe açılmış mendiller,
Ciğerlerimizde göz göz olmuş al güller.
Kızılcık şerbeti içmekte değiliz,
– Dayan öyleyse, dayan kutsallığın adına,
İlkin o bakır tası ve mendili at elinden
Ellerin gerekli çünkü, yumruğunu sıkmak için.
Birleş, kendine yeni bir baş edin.
Sensin en çok ve en güçlü.
Birleş, bir baş edin, dene gücünü.
Sensin, çoğal ve yenilen
Durmadan yenilen, dünya genişliğinde,
Dön, İstanbul'u al.

YOLUM DAĞLARA

Alıp Hilalüzzamanı uçuyorum
Atım hep o eski attır, Hilalüzzaman
Hep bir yerlerde durmamı isterler
Kayaların dibinde bazan
Kuyuların yanında bazan
Bir yolakta çalı dibinde bazan

Sezilir nereye gittiğim oysa
Sezilir duranlardan olmadığım
Atımı almışım yolumu almışım
Tırıs, rahvan, dörtnal, eşkin
Susuz pınarlardan içiyorum
Duru bir göl bitiyor atımın bastığı yerde
Sazlar yolumu bağlıyor
Gidiyorum

Beni bilir dağlardaki öğretmenler
Çünkü hep okullar önünde mola veriyorum
Bir de büyük kentlerin özgürlük alanlarında
Kana giriyorum, ölüm görüyorum
Yirmilerde çocuk ölümleri
Ne kadar yaşlı olursam olayım
Korkuyorum, kandan korkuyorum
Bir o yana bir bu yana atımla
Birden omuzlarına alıyorlar birileri
Birden aşıyorum kan göllerini
Acelem var, ne kadar çabuk gitsem
O kadar iyidir

Tabancalar yollarımı bağlıyor
Dergilerde gaztelerde
Nerde dursam birileri yollarımı bağlıyor
– Dur gitme
– Yeter gitme
– Ama çok acelem var, bağlasalar duramam
Alsın da, alsın da yornuğunu Hilalüzzaman
Kana kana içiyoruz susuz pınarlardan
Karadenizin ordan, Van'ın ordan, Güney doğudaki dağlardan
Geçtikçe eriyor karlar yelimizden
Mevsimsiz açıyor çiğdemler, yabani sümbüller
Daha var, yolum bitsin desem de dinlemiyor
Sonra bir yalancı bahar, ardından karakış
Bir kan bir kıyamet İstanbul'a dönüyor

Varsam, kan görmeden varsam
Bir başka Memet, başka Battal ölmeden varsam
Atım çatlamadan varsam
Kolcu yetişmeden varsam

Kardaş kaçarken kaçarken
Bin eski olsam, bin güngörmüş olsam
Kitaplar okusam hayatı bilsem
Yine yetmez siz böyle bölünmüşken
Ya atım çatlar, ya ben

OĞLANIN TÜRKÜSÜ

Bizim erkeklerimiz
Dört mevsim bahar gibidir.
Sevişirken, yeniden doğar gibidir
Al atla savaşa girer gibidir
Güzel olur çocuklarımız

Çokturlar, çabuk boylanırlar
Bir aylıkken güler, ikisinde türküye dururlar
Beşinde sığırtmaç, yedisinde sevdalıdırlar
On birinde düğüne ve rakıya ve mavzere
Olursa kır, olmazsa doru.
Yirmisinde, dokuzu bir meydanlarda ölürler

Ey gerçek sesimiz ey büyük kavga
Umut iki midir, bir midir?
Düşman şaşkın mıdır, kör müdür?
Kurşun yediveren gül müdür?
Vurulan ölmüyor, bu nasıl vurma?

Ey gerçek sesimiz ey büyük kavga
Dağlarda suskunluk sürmeli midir?
Hayınlara aman vermeli midir?
Marşlar alanlarda durmalı mıdır?
Sesi iletmiyor, bu nasıl hava?

Derken, mutlu uykulara yatamayanlar
Yirmilerde yâr elini tutamayanlar
Dağa başlarlar.
Dağa başlarlar, çete düşlerler
Burda olmazsa orda
Vurur gider yadellere varırlar

Bu gerçek sanımız, bu büyük sevda
Sabah ılımında üveyik midir?
Akar suda kayık mıdır?
Bir alaca geyik midir?
Çeker götürür kana.

Haksızlık nerde olursa olsun
Zulüm nerden gelirse gelsin
Barışla, sevgiyle olmayacaksa
Ey gerçek sesimiz, ey büyük kavga
Yankılan dağdan dağlara
Yankılan dağdan dağlara

KÜÇÜK KIZIN TÜRKÜSÜ

Küçük, küçücük bir kızken
Unutacak mısın yüreğim
Bir kurdele bir pabuç yüzünden
Unutacak mısın yüreğim

Şimdi de onulmaz korkundur
Evde ekmeğin tükenmesi
Un biter, ekmek biter, gelsin ödünçler
Unutacak mısın yüreğim

Başın dönerdi sabahları
Her atılan bomba bir parça
Yiyecek alır giderdi
İkinci Dünya Savaşı sırtından geçti
Unutacak mısın yüreğim

Birçokları kahraman oldular
Büyük oldu adları
Kara binitleri sırtından geçti
Unutacak mısın yüreğim

Şimdi çocukları doyurup giydirdikçe
Parklara, çarşılara götürdüğünde
Kendini, kendi çocukluğunu
Unutacak mısın yüreğim

Dünya uçurtmayla balonken
Kırmızı ve mavi tayfın bütün renkleri
Sana zehir zindan edenleri
Bağışlayacak mısın

Sen, senin adına bağışlayabilirsin
O zaman
Ottan ve açlıktan ve bilcümle haşereden
Cümle dertten hastalıktan
Ölenler ve kalanlar seni bağışlamayacaklar
Duyuyor musun yüreğim

Unutma sakın unutma
Bağışlama sakın
Sakın düşmanını sevme, sakın susma
Bekle büyük kavgayı bekle
Anlıyor musun yüreğim.

ATIN TÜRKÜSÜ

Denizle göğün birleştiği yerden
Gün ağarmıştı dünyaya indiğimde
Yüküm bulutlardı, dalgalardı
Yele verdim.
Yel üfledi köpüğümü soğuttu
Kanat aldım, yele verdim

On altısında bir oğlan
On dördünde bir kız gördüm
Aldım Ağırol'ta bir mağaraya götürdüm
Soluğumla ısıttım, kuruttum seğrimemle
Seviştiler
Gün ağardı. Dünya ılıdı. Ağaçlar yeşerdi
Yavrular, yemişler oldu. Sonra çocuklar
Artos'un, Ereğin, Ağırol'un
Süphan'ın ve Nemrud'un eteklerini tuttular
Bense dinlenmeye durdum Van'ın denizinde

Beraber sürdüler toprağı
Üzümü ve şarabı beraber
Şimdi de yankılanır manastırlarda
Türküler söylediler

Sonra devran döndü
Ayrıldı kilimler, ayrıldı testiler, güğümler
Ortaya kuruldu çadırın biri
Uzun kısadan ayrıldı
Bey atı oldu adımız

Ordular kurulup bozuldu
Üstümüze destanlar dizildi
Bey büyüdü, ağırlığı çöktü obaya
Alnımıza kara yazı yazıldı

Sonra devran yine döndü
Osmanlı oldu adımız
Eyerimiz elmas kaşlı
Sürüp İstanbul'a vardık
Vardık konaklarda durduk
Uyvar'a Budin'e girdik

Meydanlarda beraber savaşıldı
Ganimetler beraber bölüşüldü
Ferman oldu, alıp gittik paşalara beylere
"Sakın ola reayayı ezmeyesiz
Karşılıksız bir yudum su içmeyesiz
İzinsiz bağından geçmeyesiz"

İçilmedi, geçilmedi, ezilmedi
Ne kadar?
Bir yeni devrana kadar.
Sonra yine ayak oldu, baş oldu
Ahi gitti, ocak söndü... Yanılacak iş oldu
Yemen geçti. Fizan geçti. Muş oldu.
Gazi Paşa yetti. Kurtuluş oldu.

Denizle göğün birleştiği yerden
Gün ağarmıştı Anadolu'ya indiğimde
Yüküm yine bulutlardı dalgalardı
Yele verdim.
Yel üfledi köpüğümü, soğuttu
Kanat aldım, yele verdim

Yine bir oğlan bir kız buldum
El ele verdim
Savaş alanında yalnız ölenin sevdasını
Genç askerin sevdasını
Sevdayı buldum getirdim
Bekliyorum hâlâ bekliyorum.

Nice kırımlar gördüm
Nice savaşlar gördüm
Böyle bela görmedim.

Sırtıma eyersiz biniyorlar
Boş böğürlerime vuruyorlar
Bir parçacık samanımı çalıyorlar
Ne kanat kaldı ne köpük

Sonra devran dönüyor
Biri çıkıp "Toprak işleyenin" diyor.
Yanıt veriyorlar.
"At binenin, kılıç kuşananın"
"Aman hadi, aman çabuk, ata binelim
Kılıç kuşanalım, tabanca ve yumruk kuşanalım
Büyük alanlara varalım
Biz binmezsek atı alan Üsküdar'ı geçecek"

Gülüyorum gözlerimle, kahverengi, kocaman
At nedir? Bilmiyorlar
At nedir? Unutmuş bu insanlar

Sabırdır at, yiğitliktir
Dayanmadır ama sonunda mutlaka
Varmadır bir güzelliğe
Bir ululuğa varmadır.

Yeter beklediğim
Şimdi bir silkinir, çalarım paçaya
Ne varsa atarım üstümden
Al kanat küheylan olurum
Geldiğim yerlere varırım
İndiğim dağlara varırım
Delikanlılar bulurum
Köpüğü yele veririm, bulutu sevdaya
Kandırır alır gelirim
Nurtopu bir devrim doğar
Nurtopu bir devrim doğar

Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı

(1972, *TRT Ödülü*)

1. Baskı 1972, TDK Yayınları
2. Baskı 1982, Seyran-Bütün Şiirleri, Can Yayınları
3. Baskı 1996, Toplu Şiirler 1956-1991, YKY

Bir Komogenim ben, dikbaşlı ve mağrur
Bin kez başkaldırdım Doğu Roma'ya
Sonra Türkmen oldum Afşar boyundan
Moğol önünden kaçtım
Kaçtım Maraş'a düştüm

"Yüzüğüm mühür benim
Çektiğim kahır benim
El oğlunun yüzünden
Yediğim zehir benim"

Maraşlı Ökkeş'in destanını bir ben söylerim.

Adamın su gibi akanıdır Maraşlı
Biberde çeltikte pamukta elleri
Sim işler, oyma yapar, edik diker gibidir
Sinsin oynar, halay çeker, diz kırar gibidir

Kuşanıp ava giderken
Bataktan alırken turacı
Giyinip çarşıya varırken
Kara şalvar ak işlik
Gözleri ışığı ve geceyi paylaştırır
Kaşları onuru ve sevdayı

Adamın su gibi akanıdır Maraşlı

22 ŞUBAT 1919

Akdeniz'den kalkan bir akça bulut
Ahır dağlarına vurup kendini
Bin parça oldu
Ökkeş kaptı bulutun nemini
Narlı yöresinden Maraş'a doğru
Sürdü götürdü

Narlı yöresinden Maraş'a doğru
Akan suyun adı Aksu
Ökkeş, nemi Aksu'ya katarım dedi
— Aman Aksu, canım Aksu
Canımın damarı aksu
Akdeniz'den kopan bir akça bulut
Varıp parçalandı Maraş üstünde
Nemi bana kaldı
Antep'ten kopan İngiliz
Narlı'yı geçip yürüdü
Gamı beni aldı.
Ben bu nemi taşıyamam
Ben bu gamı taşıyamam.

Dillendi Aksu:
— Adamoğlu adamoğlu
Nem bana yakışır, gam sana
Nemi bana ver
Taşsın yatağımdan suyum
Alıp gidem üstümdeki köprüyü
Alıp gidemezsem
Sen al gamını
Çal köprüye, yıkılsın
Geçit verme İngiliz'e
Ne köprü kalsın ne gam.

Ökkeş, bir kocaman davul yaptı gamını
Çaldı Türk'e Türkmen'e
Yer gök adama kesti
Aksu köprüsünü alıp attılar
O zaman Ökkeş'in yüreği
Büyüdü dağlar kadar
Kaynadı kazan gibi
Maraş'a bir tek gâvur
Sokmamaya andiçti
Andiçti, ola ki girerse
Ölesiye vuruşmaya.

Kuzeyde bol sulu Ahır dağları
Batıda Amanos, Gâvur dağları
Bitektir Maraş ovası
Bire yüz verir

Ve dünyada bütün benzerleri gibi
Halkının azı çok zengin
Çoğu, çok fakir
Ya bir inişi inerler
Ya bir yokuşu çıkarlar

Hitit'i, Asur'u, Roma'yı geçip
Arap'ı, Selçuklu'yu, Osmanlı'yı yaşamışlardır.
O yüzden heykelleri
Hitit başlı, Arî burunlu
Roma sakallıdır.

Ellerinde şarap tası
Karşılarında küçük boylu karıları vardır.
İsa'dan iki bin yıl önce
Süslü iskemlelere oturmuşlardır
Onunçün yetilmez bin inceliğe düşmüştür
Maraş çarşısı
Hitit'in toprak boyunluğundan
Bakır muskaya, demir idollere geçmiştir
Başlıkta kalkanda kılıçta
Altın işlemiştir, demir üstüne.

Sonra gümüşü kullandı
Simden dallar, sırmadan sular
İşlikler cepkenler bindallar
Ağelleri elvan elvan nakışlı kızlara
Ağca ceylan, ablak sığın sekişli kadınlara
Sarhoş yürüyüşlü, şahan bakışlı delikanlılara
Kur'an kaplarına ceylan derisi
Sedef kakma konsollarda lambalıklarda

Ve bir eyer vurdu Arap atına
Arap ellerinde vurulmamıştır.

23 ŞUBAT 1919

Aksu köprüsünü yeniden yaparak
İşte bu Maraş'a girdi İngiliz
Yanlarında Zeytinli Ermenilerimiz
Önlerinde Trasanta rahipleri bandosu ve çiçeklerle
Şeyhadil'de karşılandılar
Alkışlandılar hükümet alanında

Sonra bu çılgın eller ağızlar
Aynı sözlerle karşılayacaktır Fransız'ı
"Hurra, hurra, kahrolsun Türkler, yaşasın Fransa!"

Kahrolmadı Türkler
Kahrolmadı, Türk'ü Türkmen'iyle Maraşlı
Düşündü başını önüne eğip
Birleşti, kocaman bir yürek oldu.

30 EKİM PERŞEMBE

Aksu köprüsünden geçen Fransız alayı
Dört yüz Ermeni, bin Fransız, beş yüz Cezayirli asker ve
Ermeni kadınlarının alkışlarıyla
Kente girdi
Kaleden bakan Ökkeş
— Aman yüreğim, dayan yüreğim
Dayan ki dünya Ökkeş'i görsün
"Adamı sözünden, malı boynuzundan"
Bizi andımızdan tutsunlar
Ölürsek, gâvuru sürmeden
Leşimizi köpeklere atsınlar.
"Ala kanlı, yarı canlı olasın" dedi, düşmana
"Boyuna boz ipler ölçüle" dedi.
"Yollarda üleşin kala, kara haberin gele"
"Ulum ulum ulasıca, lep lep dökülesice"
Dedi Ökkeş'in anası.

Ökkeş'in karısı nen çaldı oğluna:

"Oklağam ekmek dolalı
Yumak yumağa ulalı
Beyaz döşlüğü yamalı
Nenni oğlum, nenni nenni"

Unu elekte eledim
Tahta beşiğe beledim
Gâvura ölüm diledim
Nenni oğlum, nenni nenni

Nen çalarsam uyur m'ola
Ak sabaha büyür m'ola
Düşmanları vurur m'ola
Nenni oğlum, nenni nenni

Anam gelir bir yanıma oturur
Babası Narlı'dan silah getirir
Ellik gâvuru da acım yetirir
Nenni oğlum, nenni nenni

31 EKİM 1919

Uyuyan çocuklar uyandı
Uyandı Ahır dağları
İçindeki su uyandı
Fransız uyandı, Ermeni uyandı
Çakmakçı Said uyandı
Uyandı Nasır oğlu Mehemmet
Kanlı Cumaya Cumaya

Bir Ermeni anasına söğdü bir Türk'ün
Dövdüler hükümet önündeki nöbetçiyi
Kara suratlarının ortasında
Ak dişleriyle
Cezayirli askerler
Ve üçer beşer Fransız erleri
Cakayla sokaklarda gezdiler

Çarşıda
Yağ küleklerine
Pekmez küleklerine
Alışkanlıkla
Kapak ve çember yapmaya koyuldular
Göksunlu, Elbistanlı külekçiler
Oysa, bir teki bile satılmadı

Yün heybeler ve beyaz çuvallar dokundu alışkanlıkla
Oysa
Bir teki bile satılmadı

Maraş sabırlı ve sessiz bekledi

Uzunoluk caddesinde gün akşama döndü
İndirdi çarşılar kepenklerini
Şen ezgiler, mutlu kahkahalarla
Açılan Ermeni evlerine karşı
Bir top kara kumaş oldu
Dürüldü kendi üstüne
Türk mahalleleri
Kara yas içinde dönüyordu işinden
Nasır oğlu Mehemmet
Şeyhadil'de Ermeniler çevirdi
Suçu yokken vurup öldürdüler
Kana, çamura bulandı
Elindekiler
Maraş ilk şehidini verdi.

Uzunoluk hamamından çıkan kadınlar
Al yanaklarını peçelerine saklamıştılar
Ürkek, hızlı adımlarla geçerken meydanı
Korktuklarına uğradılar
Ansızın bir gâvur sürüsü
— Burası Fransız kenti
Açın, açmalısınız yüzlerinizi
Diyerek
Peçelerine el attı.
Tepindi çığlıklar, kahkahalarla
Küfretti.
"Doğru yoluna git" dedi Maraşlı
"Doğru yoluna git, yoksa..." dedi
Çakmakçı Said.
El attılar silahlarına
Akşam iki yaralı çıkardı dereden
İngiliz devriyeleri
Biri Çakmakçı Said.

Sütçü İmam ufacık dükkânında
Duydu kadınların haykırışını
Said'in vurulduğunu gördü
Yumuşak adamdır Sütçü İmam
Karıncaya basmaz düşünde
Ama koymaz hayın düşman
Sataşır bacısına, kardaşını vurur
Gün şimdi öfkenin günüdür
Karadağ tabancasının günüdür
Kapar silahını Maraş şahanı
Said'i vurana boşaltır

Bu halk şahanını ele mi verir
Konuk alır bağ evleri
Konuk alır yüce dağlar
Cancık mağarası, Bertiz yaylası
Çeteler, savaşçılar

Kış, boran olsun isterse
Yüreğin yangını elverir
Hey Tanrım, der Sütçü İmam
Göster Kurtuluş'u, canımı al
Kaçar, kovalanır, yine kaçar
Çok iş görür Karadağ tabancası
Yaşar Kurtuluş'u
Ölümü Cumhuriyetin duyurulduğu gündür.

Aynı gün
Vurdular Tiyekli Kadir'i Antep yolunda
Antep yollarında sıra kayalar
Kayalar oy
Atlılar eşkinde, yürür yayalar
Yayalar oy
Bir kavak fidanı, bir çınar dalı
Kadir'imi gördünüz mü ağalar
Ağalar oy

Düşman girdi hileyinen zorunan
Bileylendik utancınan arınan
Bir söyleşip gülüşmedi yarman
Kadir'imi gördünüz mü ağalar
Davranmayıp durdunuz mu ağalar
Ağalar oy

Gizli sular üste dolanır kuşlar
Yel vuranda ırgalanır kamışlar
Zeytinlik önünde boğazlamışlar
Kesmişler burnunu kulaklarını
Kadir'imi gördünüz mü ağalar
Kanlısını sordunuz mu ağalar
Davranmayıp durdunuz mu ağalar
Ağalar oy

Aynı gün
Vuruldu arkadaşlarının gözü önünde
Mustafa oğlu Ökkeş
Gün şimdi öfkenin günüdür
Yiğit ve kararlı öfkenin
Düşmanın üstüne varılmalıdır
Yere düşen kanın hesabı
Bir bir sorulmalıdır

8 KASIM 1919

Telgrafhaneyi sardılar
Telgraf memuru İsmail'in
Başında bekliyorlar.
Yüreklidir Telgrafçı İsmail
Yürekl'olur bizim telgrafçılar
Akıllıdırlar, cesur oldukları kadar

Tellerde amanın bir hüner
Savaşı önce onlar kazandılar
Cancık mağarası, Sarıçukur köyü, Maksutlu'da
Haber verip, emir alan makinalar
Maraş'ı Mustafa Kemal'e bağladılar

Ökkeş, Maraş'la Binboğa arasında
Bir Türkmen hatunundan doğdu
Ala şafak sabahınan
Göç koydu gitti Yemliha'yı
Dereye indi Yemliha
Doğurdu, göbeğini kara taşla ezdi
Sardı peştamala yürüdü
Gün ikindide göçe yetişti
Boz eşeğin üstüne
Boz üstüne kırmızı mor
Bir kıl heybeye konuldu Ökkeş
Öte gözde kara bulgur
Üçüncü ezanda meme verildi

İğde çekirdeği, göz boncuğu ve şap
Yılan kemiği, makas, karaçalı
Bazan nazar değdi
Diş ağrısı, baş ağrısı, sıtmaya
Okuma, üzerlik, muska
Çimdi buz gibi sularda
Bazan hasta oldu
Çamaşırı salı günü yıkandı
Cuma günü baht'açıldı
Düğünü pazartesiye
Perşembe Eşe'yle gerdeğe girdi

Taze güveyiydi, bir geyik vurdu
Taktı boynuzunu kapısına

On üç çocuk doğurdu Yemliha
Altı duranın anası oldu
Bu Ökkeş ortalarda
Suyu çekildi, kocaldı Yemliha
Gâvurun girdiğin duydu Maraş'a

Eşe gelin hısım gelir ana yanından
Aydınlı boyunun beyine
Fesi yöntemince takınayı bilir
Yüzünde püskürme benler sayılmaz
Kaşı kararınca yıkmayı bilir.

Yıl güze erende, yayla dönüşünde
Okuntusu gitti
Sağmenleri keçi koyun getirdi
Siniler kuruldu şölen verildi
Sinsin oynandı akşamına
Ergenler yüzüğe oturdu

İlk bebesi beşikteydi
Düşman Maraş'a girdiğinde
Elinin kınası solmadı

Ökkeş Narlı'ya inerken
Ökkeş köprüyü yıkarken
Ökkeş Maraş kalesinden gâvura bakarken
İşte bu Eşe'yi kodu gitti.

Omzunda atadan kalma mavzeri
Belinde hançer
Başta poşu, sırtta mintan, kara çuha şalvar
Ayağında güveyilik kırmızı edikler
Düğüne gelir gibi giyinikti

Aklında Eşe'nin bin türlü yüzü
Alnacında düşman
Düşman aman
Ellik gâvuruna şaşman

Göğsümüze hançer gibi oturtan biziz
Olmuşuz sonradan pişman aman
Yumuşaklık zoru bozamıbilir
Yeni bir çağ yazacağız
Bu kavgadan şaşman aman

Ökkeş şaşmadı kavgadan
Topladı yoldaşını kardaşını
Kurdu çetesini Maraş'a yakın

Altı yüzyıl önce Maraş
Selçuklu, İlhanlı, Ermeni ve Memlûk'tan sonra
Türkmen oymaklarına yurdoldu
Açtı bayrağını Afşar boyları
Çadırını yüksek kurdu Dulkadiroğlu
Topladı yanını yöresini
Bir boydan bir koca devlet çıkardı
Kafa tuttu Mısır'a
Osmanlı'ya İran'a kafa tuttu
Diyarıbekir'e vardı bir ucu
Bir ucu Kayseri öteki Hatay
Yozun yaydı Kırşehir'in düzünde

Yiğitleri karşı kodu Timur'a
Kalmadı kınına giresi
Eğri kılıcının

Onunçin Maraş çarşısı
Hâlâ bir savaş öncesi düzeninde
Deriye ve ağaca ve demire ve bakıra
Onur kazandırdı
Saraçlar çarşısı, kuyumcular çarşısı

Otuz bin askeri doyurdu
Naşır El Din Mehmet Bey gününde
Kasaplar çarşısı

Suna boylu, ince belli
Hoş bakışlı bey kızları
Osmanlı saraylarına sultan verildi
Bursa'ya, Manisa'ya ve İstanbul'a

Devlet Hatun, Ayşe Hatun, Emine Hatun
Değerli çeyizleriyle
On dördünde Sitti Hatun
Gümüş ve altın eyerli, uzun boyunlu
Arap atları armağan verildi
Çaldıran'da Osmanlı'ya bağlandı Maraş
Dulkadriye eyaleti üç bin sipahi çıkardı
Tımarları yılda on milyon akça
Sonra, Ayşe Hatun'un doğurduğu Yavuz
Maraş'ı yurtluk verdi
Doğu Beyazıt beylerine

Halk iki yana bölündü
Bir başı Dulkadir'e bağlı
Öteki İskender Bey'i sayar
Ve, dünyada bütün benzerleri gibi
Kan düştü orta yere

Yüzyılların kocatamadığı dev
Düşmanlarının önünde
Kendi dişleriyle kendini yedi
Bir koluyla ötekini biçip düşürdü
Bu kavga sürdü
Ne kadar
Ta kurtuluşa kadar.

1 KASIM 1919

Son İngiliz güçleri de kentten ayrıldı
Ne bayrak, ne tören ne alkış
Ne çiçek ne bando
Çün değişti efendisi yerli gâvurun

2 KASIM 1919

Gerginlik son kertede
Fransız'a başvurdu Maraşlı
— Ellik gâvurunu al burdan
Eğer almazsan...

24 KASIM 1919

Maraş'a gönderilen Guvernör Andre
Taşkın gösterilerle karşılandı
İyce yerleşmede kente Fransız
Bozarak mührünü cephaneliklerin
Ermeni hızla silahlandı
Yatsıyla gecenin arasında
Vurdular polis Suphi'yi
Yürek dağ gibi kabardı, çatlayacak
Çok işaretler belirdi
Uyandı Fransız
Uyanıp düzenden düzene geçti
Yolladı bir tabur askerini daha
Tunuslu, Müslüman

13-14 KASIM GECESİ

Yeni düzenlere girişildi
Silahla kışkırtılarak Türk güçleri
Ve Guvernör Militer Andre
Öğle yemeğini Kadir Paşa'nın
Konağında yedikten sonra
Hırlakyan Agop'un evine gitti.

Maraşlı göz oldu baştan ayağa
Kalmadı saklısı gizlisi düşmanın
Tellerin ucunda Mustafa Kemal
Duyuruldu:
Andre, soylu ve zengin Türkleri çağırdı
Mutasarrıf çekingen
Boğazkesen camiinde toplanıldı erkenden
Karar verildi
Gidilmeyecek Andre'nin çağrısına
Kadir Paşa'nın konağı gözetlendi

Yanında Hırlakyan Agop
Ve oğulları Osep, Setrek
Andre delice öfkelendi

Koyverdi zulmün ve baskının gemlerini.

Türkler Akdere'den geçemiyorlar
Kuyucuk'ta bir Türk devriyesine
Hırlakyan Avadis'in evinden
Ateş edildi.

Guvernör hükümete yerleşti
Mutasarrıf çekingen ve düşünceli
Hükümette dalgalanan bayrağımızın
İndirilmesi buyruldu.
— Aman efendim, dedi mutasarrıf
Yaman efendim, dedi
Türkler bayrak için canını verir
İzin buyrun biraz
Acele edersek ne olur ne olmaz
Bugün dokunmayın bayrağa
Ben gereğine bakarım.

Gereğine baktı mutasarrıf
Az bir korkutulunca
Haber saldı jandarma kumandanına
İndirtti bayrağımızı

Bayrak düştü köz oldu
Yürek az daha büyüdü
Delindi göz göz oldu

O gece, Guvernör Militer Andre
Dans etmek istedi
Hırlakyan'ın kızı Virjini'yle
Kız güldü:
— Maraş kalesinde hâlâ
Türk'ün bayrağı dalgalanırken
Sizinle dans etmem kumandan

Emir gitti kaledeki jandarmalara
Virjini efendisiyle dans etti.

Haddeden geçirip altını
İpek teline sararlar
Kılaptan olur
Altın yaldızı vururlar
Ak gümüş üstüne ince elleri
Barışta ağıtlar gibi yumuşak
Çağ gelir kavga kurulur
Silahı sim kemerinde
Al kanat küheylân olur.

Demen beylere beylere
Alar ho

Romalı Dakyus'tan bu yana
Kaç hayın, kaç zalım görmüştür
Kaç kıya, kaç yıkım görmüştür
Çekilir sabır mağarasına
Yedi uyurlardan olur

Demen beylere beylere
Alar ho

Zorla hele hiyle ile
Toprağına girildiğinde
Satıldığında gâvura yöneticileri
Verir savaşını, kahraman olur

Demen beylere beylere
Alar ho

28 KASIM 1919

Senden ummaz idim, dedi Ökkeş
Zorlu dayandın yüreğim
Sırasız kavgaya sürmedin beni
El atıldı kadınlarımızın peçesine
Sabrettin
Vurdular kardeşlerimizi kalleşçe
Susup gününü bekledin
Şimdi davranmanın çağıdır
Davran yüreğim.

Ey millet-i necibe-i Osmaniye, denildi
Saklı bildirgelerde
Yenilecek misin düşmana
Bayrağın yerde mi kalsın
Kaldırmayacak mısın
Kölesi mi olacaksın korkunun

O Cuma, camilerde namaz kılınınadı
Bağırdı halk
Bayraksız namaz kılınmaz
Tutsağın namazı kabul olunmaz

Yürüdü halk
İndirdi kepenklerini bütün çarşı
Ermeni büzüldü ev içlerine
Kara bir topak oldu.
Yürüdü halk
Yamaçlarda koşarak
Aşarak burçları
Kale düzlüğüne yığıldı
Abarabaşı'nda, çan kulesinde
Kalealtı kilisesinde yığınağı vardı
Eli silaha gitmedi gâvurun
Amansız korkulara düştü

Burçları ilk aşan Onbaşı Osman
Yerden kaldırdı bayrağı
Öpüp direğine astı.
Ve kinden gözleri kuruyan halk
İlk kez ağladı
İlk kez bağıra bağıra andiçti:
"Maraş bizlere mezar olmadıkça
Düşmana gülzar olamaz!"

Amansız bastırdı savaş
Yaşlıları, güçsüzleri, çocukları
Bir yanda zemherinin kışı
Kimin varsa yaylısı, atı arabası
Uzak dağlara doğru kaç kaç
Uzak köylere doğru kaç kaç

Kutsal bayraklarla oynanıyor oyun
Biraz mendil oyunu, biraz köşekapmaca
Çocuklara göre savaş
Merakları gözlerinde dondu
Dilekleri dudaklarında
Yaşlılar yazın son göçünü andılar
Bastıra bastıra göğüslerine
Kıştan ve savaştan korkularını
İç çekişler oldu, bir şey söylenmedi

Uzak dağlara doğru kaç kaç
Uzak.köylere doğru kaç kaç

Boşaldı dağ köylerinin ambarları
Yazdan pek bir şey konulmamıştı
Açlık yönetimi eline aldı
Kısık kısık ağladı çocuklar
Köpekler umutsuz havladı

Uzak dağlara doğru kaç kaç
Uzak köylere doğru kaç kaç

— Aldığı ödüncü geri vermedi
İstanbul Hükümeti
Karşılığında buraları verdi
Onunçin haklıyız ve güçlüyüz
Diyordu, Andre
Çarşıda konuştuğu köylülere

Ökkeş yanıt verdi:
— Sattı kendini İstanbul Hükümeti
Üstümüzde sözü ola mı bilir
Kendimizik şimdi toprağımızın sahabı
Gâvur ölümüzü çiğnemeden
Bir tek karışını ala mı bilir?

Guvernör Militer Andre
Konuşmadı halkla bir daha
Toplandı ileri gelenlerle
Ve bastı azarı:
— Biz ki Avrupa'nın uygarlığını
Getirmek istedik yurdunuza
Mutluluğunuz için neler yapacaktık.
Nedir, bir parça bez için
Kopardığınız bunca kıyamet

Şu kolum zulümdür, öteki yardım
Hangisine sarılırsınız
Savaşmak mı dilersiniz, bağışlanmak mı?

Yanıt verildi:
— Devletiniz, saldırgan Fransa devleti
Dört yüzyıl önce padişahımız
Kanunî'nin kanadına sığınmıştı.
Sizin vardığınız uygarlığı
Maraş birçok kez yaşadı
Biz kendimiz yaparız yollarımızı
Halk kimseye düşürmez dulunu, yetimini
Memurlara aylık verecekmişiniz
Aylığından hangi memurumuz yakındı?
Hem siz
Söyler misiniz, hangi iradeyle geldiniz
— Bunu kendi padişahınızdan sorunuz
— Yetkinizi kabul etmiyoruz
Gidin burdan
Yetti zorbalığınız, kıyalarınız
Bozdunuz, yıktınız, yaktınız
Eksik olsun bize getireceğiniz
Uşağınız Ermenileri çekiniz

Halkımız adına duyuruyoruz

4 ARALIK 1919

Antep'e yollandı Kumandan Andre
Geri dönmedi.

Maraş, savaş düzenine iyice girdi
Topladı silahlarını
Yönetimini kurdu
Bağlantı sağlandı dağınık çetelerle.

Yeni Kumandan Keret'e
Son bir kez bildirildi:
— Madem anlaşmalara aykırı davrandınız
Hiçe saydınız uluslararası ilkeleri
Güçlerimizi ve silahlarımızı konuşturacağız
Sözle anlamadığınızı
Deneyerek anlarsınız
Bir daha unutmamacasına

Dört bin askeri vardı General Keret'in
Senegalli, Cezayirli, Fransız
En çok ta Ermeni
Kendiişler makinalı silahları
Zeytin yöresinde, Zeytinli Ermeniler

Maraş içinse, her şey silah
Herkes asker

Bozmak için düşmanın yuvasını
Bazan kendi evlerini yakarak
Yangını bir silah diye kullandılar

Bertiz'den Maksutlu'ya taşındı
Gözbebeği telgrafhane

Savaş yirmi bir gün sürdü

2 OCAK 1920

Maraş'taki Fransız askeri
Yeniden destekleniyor
Önemli sayıda asker getirtiliyor
İslâhiye'den

Güçlenmede Maraş çeteleri
Bababurnu sırtlarında
Muallim Hayrullah Bey çetesi
Düşmanı ağır bozguna uğrattı
El koydu silahına, cephanesine

Bu başarıdan sonra
Uygar Fransız ordusunun uygar kumandanı
Çeceli köyünü yakıp yıktırdı
Dövdürdü suçsuz köylüleri
Kurşuna dizdirdi
Sonra·
Zafer Bey emrindeki Bertiz
Bir de İmalı çeteleri
Birlikte saldırdı Fransızlara
Kar gibi eritti yeni güçleri

General Keret öfke ve korku içinde
Bildirdi:
— Bundan sonra, kim ki silahlı gezer
Sorgusuz kurşuna dizilecektir.
Bir Fransız ölüsüne karşı
İki Türk'ü asacağız
Adçekmeyle
İşten atacağız memurları
Sokaklar gelişigüzel taranacak
Makinalılarla

20 OCAK

Nedirli köyünden Cennet Ali
Yalnızca on kişilikti çetesi
Bir Fransız müfrezesini bozdu
Mağaralı mezarlığında
Bırakıp kaçtılar yaralılarını

İncelebel'e indi Bertiz'den
Ceneviz Mustafa
Korku bilmez çeteleriyle
Kentin kuzeyinde
Yiğitçe dövüştüler

Cancık'ta üç yüz kişimiz
İki cebel topu

Keşfili Camii İmamı Yahya Efendi
Savaşçılarıyla
Abarabaşı'ndan, çan kulesinden
Kente yağmur gibi mermi yağdıran
Makinalıları susturdu

21 OCAK 1920

Türk'ün silahı patlar patlamaz
Çevirmişti Fransız makinalılarını
Maraş üstüne
Topa tuttu Ahır dağlarını
Çevre yolları
Ertesi gün, kentin içi savaş alanı
Alevden, dumandan ve yıkıntıdan

23 OCAKTA

Antep'ten gelmekte olan
Bir düşman koluna pusu kuruldu
Öldürüldü çoğu
Tutsak edildi

26 OCAKTA

Şehit düştü Mıllış Nuri
Ağır yaralanarak

1 ŞUBATTA

Çarşıyı ateşe verdi Fransızlar
Yandı Mevlevî dergâhı, belediye
Yandı sıra sıra dükkânlar
Kiliseler, camiler, evler yandı
Kentin havasında ölüm kokusu
Karıştı yanığın ağır kokusuna

6 ŞUBATTA

Bir düşman keşif uçağı
Gezindi kentin göklerinde
Anlaşıldı, yeni yardımlar gelecekti
Fransız'a
300 piyadeyle bir dağ bataryasından
Kurulu yeni Fransız birliği
Erkenez çayı kıyısına yerleşti
Yöneltti toplarını Maraş'a
Kaleden karşılık verildi

8 ŞUBAT 1920

Maraş iki ateş arasında
Fransız askerleri Mercimek tepeyi aldılar
— Şaşman aman dedi Aslan Bey
Dayanın kardaşlar
Dayandılar olanca güçleriyle.
Kış yaman çöktü Maraş'a
Açlık yaman çöktü
Aracı geldi dostumuz Amerikalı
— Anlaşsak, dedi bazıları
Abdülkadir Paşa konağında toplanarak.
Karşı durdu Ökkeş:
— Her kim anlaşırsa düşmanla
Andiçtim
Andiçti savaşçı yoldaşlarım
Silahımız ona çevrilecektir
Dedik bir kez
"Maraş bize mezar olmadan
Düşmana gülzar olamaz!"

Aslan Bey arkalandı
Yönetim direnmede kararlı
10 Şubat akşamı hastane önünde
Doktor Mustafa'yı öldürdüler
Emireriyle beraber.

Kümbet ve Protestan kiliseleri
Kaledibi, Şekerdere, Tekke, Kırklar
Düşürüldü birer birer
Arındı Fransız ve Ermeni gâvurundan
Son gündü: Fransız güçleri
Abarabaşı'na, Kiliselere
Eytamhaneye ve kışlaya
İyice sıkıştırıldılar
Sıkıştırdı poyraz ve kar
Yılgın, bitkin, açlıktan, soğuktan
Ağır kayıplar vererek
Yollara dökülerek teker teker
Kaçtılar.

11 ŞUBAT 1920

Kente yayıldı Fransız'ın kaçtığı haberi
Kentten dağlara yayıldı
Vardı Mustafa Kemal'in kulağına
İlk yengi.
Saldırgan, ettiğin çok acı çekti
Dünyadaki bütün benzerleri gibi.
Maraş'la Fevzipaşa arasında
Dağ başlarında kar altında
Can verdi gencecik Fransız askerleri
Ardından, aracı oldu Mister Layman
Sığınıp Türk'ün acımasına
Ermeni silahını teslim etti.

12 ŞUBAT 1920

Maraş'ın kurtuluş günü
Nasıl ilktir Kurtuluş savaşımız
Nasıl örnektir ezilen uluslara
Maraş ilk destandır Kurtuluş Savaşı'nda
İlk gazidir.
Onunçün bizim ilk yazdığımız destan
Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı'dır
Maraş kurtuldu
Duruldu Ökkeş'in kabaran yüreği
Açlığını yorgunluğunu duydu
Soğuğu, uykusuzluğu duydu
Bir gün bir gece uyudu
Sonra kalktı davul zurna
Halaya durdu.

Köye döndüğünde Ökkeş
Söz sözü açtığında
Anlattı yaşadıklarını
Ve ekledi:
— Asıl sonrasını dinleyin kardaşlar
Kapılacak nemler vardır
İşler vardır bellenecek
Bir kez yenilmeyle gider mi düşman
Döner gelir, yine gelir, yıllar sonra gelir
Dostluk suları yürütür aramızdan

Kıya görmüşlere yardım
Yıkılan yerleri onarma
Ve bütün benzerleri gibi dünyada
Dost elini uzatınca
Başını alırlar.
Vermedi elini Maraşlı
Eksik olsun dedi senin dostluğun
İkinci geldiğinde.
Al yardımını başına çal.

Durun burasında kardaşlar
Kapılacak nemler vardır
Yollar vardır bellenecek.
Maraşlı, elini vermemesiyle
Silahını bırakmadı
Yetişti komşularının yardımına
Antep, Haruniye, Osmaniye, Adana
Savaşa yeter demedi
"Ya İstiklâl ya Ölüm"
Bütündedir gerçek kurtuluş çünkü
Ancak kurtulduğunda bütün vatan
Bıraktık silahımızı.

Ağıtlar ve Türküler

(1976, *Yeditepe Şiir Armağanı*)

1. Baskı 1976, Cem Yayınevi
2. Baskı 1982, Seyran-Bütün Şiirleri, Can Yayınları
3. Baskı 1992, Seyran-Toplu Şiirler, Adam Yayınları
4. Baskı 1996, Toplu Şiirler 1956-1991, YKY,

KARGIŞ AĞIT

Kararıp pas bağladılar
Yine bağlarlar
Uzun ürkünç bir süreyi bizden geçirenler

Yiğitlenip kanlı kavgaya düşen
Pusulanıp sonsuz uykuya düşen
Mapus gibi ince belaya düşen
Ağır yokuşları dizden geçirenler

Yad nesne değmedik yara kanar mı
Eli uzatmadan ateş yanar mı
Kısır biçimlere kuşlar konar mı
Yoku yoksulluğu özden geçirenler

AĞIT

İlk bu sabah
İlk bu sabah
göğü görmedim
İlk bu sabah
kaysı çiçeklerini
Hüzün ilk kez konuk gibi gelmedi
Efendim, ev sahabım
Karacamı suya indiremedim
Şahanım uçurdum döndüremedim
Dağlar
Enikli kapılar kitlendi
Taş avlular sustu ben sustum
İlk kez bekledim ölümü
Dostu bekler gibi bekledim
Dağlar

Benim acım acıların beyidir
Canıma bir doru kısrakla gelir
Öfkeyi sabırda eritir
Umut yer
Suyunu gözümden içer bir zaman
Dağlar of dağlar

AYVAZ AĞIDI

Basmış da gölgesi çökmüş de sisi
Şu karşıki dağlar Köroğlu dağı
Kesti ışığını Bolunun beyi
İki kaşın arasına ay düştü

Su yürümeyince, dağ uçmayınca
Sevdiğin Şirini sarabilmezdin
Oyun oynar gibi ölüme gittin
Gencidin tezidin sıra bilmezdin
Biridin peşine bir alay düştü

Palazıdın şahin gibi konması
Dostları ardına varır sanması
Yol olmuştur en yiğidin yanması
Bu ateşten sana çokça pay düştü

AVCI OSMAN TÜRKÜSÜ

Dönektir sımsıkı sardığın gece
Güvenme karanın dostluğu yoktur
Bir ucundan aydınlığa dönüşür
Issız koyaklarda, dağlar başında
Görünce boranı yeyince yeli
Düşünce elinden kara pusatın
Anlarsın anlarsın zalım da üşür
Zulum sahabına döner bir zaman
Osman Osman

Kaç avcı boğuldu senden öncesi
Yaş ırmaklarında kan göllerinde
Arı olsan kaysı gülüne konsan
Pınar olsan yolda yolakta dursan
Kaçsan kaçsan tavşan donuna girsen
Sen de boğulursun mümkünün yoktur
Osman Osman

SİS TÜRKÜSÜ

Hey zalım yar zalım
Uyan dedim uyanınadın
Uyanmadın, baht uyanmaz, oğul gider gelmez
Düşer al kanlar içinde oğul gider gelmez

Yalnızlığım bir kısrağın yalnızlığıydı
İlk kez yavrulayacak olan
Onu yokuşlarda düzlerde gezdirdim
Yaban yemişlerle besledim
Paylaşmadım kimselerle
Bir gün seninle paylaşmak için

Hey zalım yar zalım
Geldim ki gördüm ki bir de
Geceyi dolduran çakal
Taze kanın kokusunu almıştır
İnmiştir dağlardan düzlere
Limanlar köprüler ağaçlar
Otuz yıldır görülmemiş bir siste
Dondu ilkyaz çiçekleri
Sımsıkı kapandı istiridye
Ben sustum
Hey zalım yar zalım
Artık istersen uyanma

AĞIT

Sular da yanar
Yaktın Van gölünü, Çıldırı
Artos dağını yıktın, Averof'u yıktın
Sel bastı evlerimizi bahçelerimizi
Kırmızı fistanlarımız karardı

Van yolu yandı, kıyıdaki çalı yandı
Atalan yitti, Edremit battı yastan
Uçup gitti, can kalmadı martı koyağında
Dağılıp pul pul döküldü
Süphan dağının bulutu
Kara kuşlar kara gagalarıyla
Camlarımız paramparça

Semo kardaşın binip gitti atına
Süsen vaktı değil nergis vaktı değil
Bir top karanfil götürdü
Gömütünü bulup dönse

SEMONUN KARDAŞINI ARAMA TÜRKÜSÜ

Onu arıyorum
Saçları karadır alnı harmanyeri
Gözleri üç aylık karaca gözleri
Hiç kış yaşamamış hiç akşam görmemiş
Yüzü sıcak yaz günleri
Çocukken çok gülerdi

Onu arıyorum
Koşunca tay, durunca şahan
Yürüyünce ırmak
Yaşadığı her gün pazartesi

Onu arıyorum, o hepimizin
Yeli tutuşturur yüreğindeki
Yağmuru keser
Sonsuz bir pazara girdi diyorlar
Sol elinde çılgın bir köpeğin diş izleri

AĞIT

Garbi yeli miydin, yavru şahan mıydın
Seni bir çağıran mı vardı
Durduğun yerde durmazdın
Bir kez o işte son kez
İşte o asıldığın
Korkak değilsin, suçlu değilsin
Başını neden neden başını
Bir yana yatırdın
Dünya gibi bastıran bir şey mi var
Omuzların neden omuzların

Kolların taze dal gibi
Uzuyor iki yandan toprağa
Kaç yüzyılı aştın, kaç ülkeyi geçtin
Kurban olaydım boylarına

Çocuk çek kaşlarını
Onursuz şeyler üstünden
Kirpiğin yüzüne düşürme
Bütün dünyaya gövdenle
Gülümseme öyle
Ağıdını bozacaksın

ŞU GİDEN ATLIYA TÜRKÜ

Ben demedim mi
Hazırlandılar
Onların yüz bin kolları var
Kırbaçları sert, yamçıları sağlam, atları kavi
Yeğin git kese sür atınla birleş
Ben demedim mi

Ben demedim mi
Tekin değil koyaklar, dağ yamaçları
Yağmur yağar ki sis basar ki kurt iner ki
Ay bulanığında gümüş rengi çakallar
Ben demedim mi
Yalnız gitme demedim mi

Çiğdeme sor, çeşmeye sor
Tek açan menevşeye sor
Ayrılık getirir ayrılıklar
Birleş demedim mi
Ben demedim mi

YOL

Bana tarihini anlattın
Tarihimi onunla ölçeyim diye
Saatını söyledin saatıma
Dostum, eski arkadaşım
Şaşkın sular gibi dağlara dağlara
Mı gidelim dedik, gittik yoşuduk
Öyle iyi ettik
Çünkü sözler
Sözler davranırsa bizden önce
Tohum çürür yozlaşır tarla
Yabancılaşırız kendi toprağımıza

Bir olduk kayayla sarmaşık
O yüzden
Çocuklarımızı örnek resimlerden seçmedik
Onlar kendileri geldiler
Onlarla birlikte bütün bir ülkenin
Kızlarını sevdik, oğullarını benimsedik
Çan sesleri, öncü gürültülerle
Yaşlandık gençlik içinde
Dostum eski arkadaşım

Dostum, eski arkadaşım
Bildin, korkak bir kâğıda
Yiğit bir kalemle nasıl yazılmazsa
Bildin. Direnç yosunlu sarnıçlardan
Sızan sular gibi doldurmalı halkı
Yiğit bir kalem olmayla birlikte
Dağların bilge dervişi gezmeyi istedin
Demiri pasından ayırdı özverin

Varsılları gördük
Altın horozlar gibi susuyorlar
Dünyanın el altı yöneticileri
Onlarla kabarıp susmadık
Yoksulları gördük
Doğdukları yerde kalamazlar
Yoklukla beslenen kargış
Kocaman bir fırtınadır
Onları yurdundan sürer çıkarır
On beş yıl birlikte dönendik

Geldik sonra
Büyük kentlerin kapılarına
Kandan gölleri var
Çocuklarımızı bulduk atlayıp geçemiyorlar
Düşenler oluyor, asılıp duranlar
Başlarında yurtseverlikten bir ayla
İkiye vurulmuş saçları

Kanı kanla yumazlar dedik
Bunu böyle belleyip bellettik
Şimdilik
Gün küçük dağların ardında
Ve yolumuz var daha
Her şey olgunlaşır
Çürüyüp dökülür zincir
En güzeli, yol yürüyüş öğretir
Dostum, eskimeyen arkadaşım

BİRİKEN

Her şey birikir
Sözler düşünceler ve nesneler biçiminde
Her şey birikir

Duru sular ters yazılar emek ve gözyaşı
Akıyor sanılan kuruyor sanılan
Haklar haklılıklar, ölüm zulumlar
Uçuyor sanılan her şey birikir
Deney birikir

Bizcil sen de
Kuş mu sandın yalanı yanlışı
Taksan kanatlanır mı?
Yediğin seni yakacak
Vurduğun seni yakacak
Gör cehennem yok mu var mı?

Her şey birikir
Gösteren parmaklar, gören gözler
Susan konuşan birikir
Yargılarlar davasız dosyasız
Silahsız sözcüksüz kansız kavgasız
Dağ mı değil, ova mı
Kent mi alan mı, değil
Bir ülke insan birikir

NEREYE

Yürüyüp nereye gidiyorsun
Özündeki çürüme ürkütmüyor seni
Yorgun toprakta biten
Yumuşak mavi çiçekli
Yılgın otları gibi
Açılmış yarı aydınlığa
Bol güneşe sımsıkı kapalı
Yürüyüp gidiyorsun

Yürüyüp nereye gidiyorsun
Kan çiçeklerine basa basa
Saklaya saklaya canını başını
Bir aykırı cansın ki
İzlemiyor seni dirimin
Yürüyüp nereye gidiyorsun

KIŞLALAR DOLDU BUGÜN

Kışlalar doldu bugün
Boşalmadı doldu bugün
Ayrılıklar oldu, acılar oldu
Yitikler oldu bugün

Bir sıraya yazılmıştır adları
Biri bir çentik kısa biri bir çentik uzun
Dışarda
Evlerde yollarda
O parçamız olmuş hüzün

Biz halk isek
Biz iğnenin deliğinden
Görür isek Hindistan'ı
Bu bizim mutsuzluğumuzun
Suçu kimin suçu kimin
Kimler dosyalara yazılmayanlar
Biliyoruz, onlar da biliyorlar

ATLI ARI

At adamı boyundan tanır
Onların hiç acelesi olmamıştır
Yere düşürdüklerini almazlar
İncesinin soluğu öfkelidir
Gövdesinde büyüttüğü erinci öteki
Yüzüyle satar

At adamı ellerinden tanır
Parmakları küttür el ayası enli
Bir sap nergis tutmamıştır.
Beylik silahlarını ellik silahlarını
Burunları gibi taşırlar
O yüzden
Şaşıdır nişan alışları
Keserler körpe söğüdü
Kurumuş dal yerine

At adamı gözlerinden tanır
Sinsi böcektir birileri, ötekilerin
Arılar konar kalkar bebeklerinden
Candır arıyla at arasında
Korkusuz soluklarla gidip gelen
Ölse kurşunlanıp ensesinden
Sürer at da, arı da, can da.

O KADINLAR İÇİN BEŞLİ SEKİZLİ

Canıyla ayrılık sürer
Kendi ölümünü kendi doğuran
1 Kocamız ilk oğlumuzdur
Güderken bizi tanrı adına
Yüreği kamaşır huysuzluktan

Derin bir boşluğu söylesin diye
Adımızı e ile a ile çağırırlar
2 Sesimiz kendi göğsümüze içerden
Çarpa çarpa incelmişse
Denizlerimiz sığ dağlarımız düzse
Nasıl yankı veririz

Sordu dışardaki: – Kaç kişisiniz?
İçerdeki yanıt verdi:
– Siz kaç kişisiniz?
3 . Ya biz nece kişiyiz biz
Sayılara girmeyenler
Kuşumuz ne renktir, rüzgârımız nerde
Neden gizli çıkarırız kuzularımızı
Yaylaya güzleye

HURÇ

Ayakta ve soluk soluğayız
Bir yağmadan çıktık elimiz nesneye değmedi
Soluk soluğayız ve ayakta
Bir başka yağmaya girilmesin diye
Hurcumuzda yeğni sözler ağır anlamlarıyla

Bölüşmek saklamaktan güzeldir
Sevişmek kavgadan
Amma,
Yeni ermişler de bilir eskileri kadar
Önde gelir cevizleri üzümleri incirleri
Yani bütün ergileri nesneleri
Derlemek ve biriktirmek

İyi ama kim kim kim
Soylular efendiler tecimenler mi
Yoksa motorlu sabanlı son köleler mi?
Ayakçakta eşitlik mi özgürlük mü
Yoksa kan ter, kıran.kıtlık
Kendi ölümlerine mi basmadalar?

Ayakta ve soluk soluğayız
Haklı bir dövüşten atsız yaralı
Şimdilik
Yengi bir söz olarak hurcumuza girdi

MERNUŞUN TÜRKÜSÜ

Tomurcuk patlarken dağıttığı ışığı
Tay büyürken dağıttığı ışığı
Gülü gül diye sevmeyi
Çok var dostum gibi özledim

Güz geldi geçti
Sarı yaprak kuru dal derlendi
Sırtını ağaca verdi bahçıvan
Oturdu kendine tütün sardı
İnce sular yatağını buldu
Gök duruldu
Ben güzü görmedim
Göğü görmedim
Dalı bahçıvanı görmedim

Sonuncu Roma da eskidi
Taşa kesti Mernuş, Tebernuş, Kıtmir
Oysa çıldırmanın çağıdır
Aç sımsıkı çektiğin perdeleri
Ölümlerle zulumlarla
Sarsma bedenimi öyle
Daldığım kan uykudan
Usul usul uyandır

SESLİ AĞIT

Kim attı bu tuzu çocuğumuzun sütüne
Sularımızı bulandıran kim
Hey kim var orda?

Masal mı yaşıyoruz bu kaçıncı çağda
Elmamıza tarağımıza zehir
Nerden girmiş olabilir?

Gün ışığı çağrısız geliyor odamıza
Kaldırıp götürüyor elimize bir kazma
Bir kalem veriyor zorla
Arabalar dolu geçiyor dolu geçiyor
İtiyorlar gidiyoruz yokuşlara koşulmaya
Kırk haramilerden kaçırdığımız geceyi
Ninnileyip uyutuyoruz kollarımızda
Oysa okyaşıp sallayacaktı
Uyutacaktı kollarında kim kimi

Ölüleri yürütüp götürüyorlar
Uzun törenleri unutmamacasına
Yel mi çıktı bir üfleyen mi var
Oysa diriler dolaplarda
Bu soluğu uzun da kim
Düzgün dosyaları kıpırdatan
Hey, kim var orda?

ANNESİ ÇALIŞAN ÇOCUĞUN AĞIDI

Attım. Boyalar ne işe yarayabilir
Yalnızlık için karadan başka
Hangi rengi kullanabilirim
Kuru masa, donuk tavan, somurtuk halı
Solgun durmalı resimlerim

Pencerem kuşları çekmiyor
Soluğu azaldı nergislerin
Üç tarak olsa taranmaz Yuku-Lili'nin saçları
Ben annesi çalışan bir çocuğum

Yollarda damlarda eski yazdan kalma
Mavi çizgileri kar gelir kapatır
Sustum. Sevincin sesleri de
Bir iki deneyip susacak
Duvar diplerinde kedisel çığlıklar
Bahçelerde çirkin kasımpatları açmalıdır

DEV İÇİN TÜRKÜ

Savaşlardan geçtin ise
Doğdun ise Kurtuluştan
Halk közünde piştin ise
Kan çiçekli dar yolları yolsama

Duldasında seldiğim sen
Gözesinden dolduğum sen
Benim ulu bildiğim sen
Gülten der ki
Yoksullukla eğittiğin kulsama

ÖĞRETMEN TÜRKÜLERİ

Altmış ikilerde Van'da, Gevaş'ta
Artos dağlarının eteği kardan
Karların içinde bir evcil şahan
Kendi on dokuzunda
Çocuklarıyla halaya durunca
Kurtlar kuşlar el çırpardı
Abece dağılırdı coşkudan
Göl salınır ipek hışırtısıyla
Güneş sevinçle balkırdı
Sus olup dinlerdik
Akçadağ'da doğan en güzel Türkçe
Kadir'i tanır mısınız Kadir'i?

Ordu'dan Fatsa'dan Kumru'dan
Söndürülemedi söndürülemeyecek olan
Çoban ateşleri gibi çifte çifte
Ertan şimdi ölümsüz ağıtlarda
Zeki'yi bildiniz mi?

Sinop'ta Gerze'nin dağlarında
Bir kaymakam beş öğretmen
Yoksul yeşerten beş öğretmen
Anayasa suç belgesi gibi çantalarında
Altmışlar geçmişti çoktan öyle ya
Sonra bin bir soru bin bir soruşturma
Ve sürgün ülkenin uzak uçlarına

Önceden incecik küçücük karısı
Sonra çoluğu çocuğu kendisi
Alamanya'ya ağır işçi giden
Kanber Kutlu'yu tanır mısınız?

Maraş'ta Hatay'da orda burda
Saz benzi dal kuru bedeniyle
Çifte su verilmiş güney çeliği
Salman'ı bilir misiniz Salman'ı?

Mustafa Hüseyin Bayram ve
Binlerce başkaları
Pusu bomba mapus ölüm
On parmaklarında on kara
Adın yazılınca dosyalarına
Yediveren gülüm dostum yiğidim
Adın yazılınca dosyalarına
İşsiz aşsız verem olmacasına

Sürgün yeniden eğitti onları
Zulum direnç oldu yüreklerine
Ayrılıklar muştu gibi sunuldu

Yorgun yıl sonlarında
Onarmaya alışık elleriyle
Onlar kavuşmaya dönüştürdüler

Ey karanlık, tartın nece bozuk olsa
Bunca yükü çekemezsin

AYI İLE ÇİNGENENİN TÜRKÜSÜ

Yaz. Çocukları sürgün eden yaz
Evleri kapatıp sokakları açan yaz
Kiraz gölgeleri taş duvarlarda
Okulların kapısında çarpı imleri
Belki hiç açılmayacaktır

Yüreklerde sıkıntının yardığı yeri
Sevinç henüz doldurmamışsa
Annelerde dayanılmaz kış gerginliği
Geçerliyse, ne yapmalı? Nereye gitmeli
Orda, çıkmaz sokağın başında
Bir def bir zincir bir çingene
Hayat soluk verir soluk alır

Ben seni oğlum ben seni
Aşırılmış çağlalarla besledim
Büyüttüm dilenci torbalarıyla
İnsana benzettim
Bir elinde kalem bir elinde ayna
Oyna oğlum, oyna yavrum, oyna

Kadınlar ne yapar tarlada
Ne yapar beşinde sığırtmaç
Bebek sineğini nasıl kovalar
Küçük kızlar nasıl döker bakracı
Nasıl korkar nasıl ağlar nasıl dövülür
Oyna yavrum, oyna oğlum, oyna

Ne yapar dağlarda yiten çocuklar
Daha yirmisini doldurmamışsa
Ya bir kentin soğuk yapılarında
Kimleri tutar kan
Hadi yavrum hadi oğlum
Görsünler oyna da oyna da
Kat be kat giysiler kaybolsa
Maskeleri maskları kuş kapsa
Ne yapar çıplaklar dünyada
Oyna oğlum oyna yavrum oyna

Çingene, zilli def, bozuk para sesi
Ucundan ucundan çektikçe yazı
Uzar kavunları narları aşarak
Uzar ayvaları güzleri geçerek
Varır portakala kara dayanır
Biter. Hiç bitmeyecek sanılsa da
Silinir çarpı imleri
Tüyer çingene

YÜKSEK EVDE OTURANIN TÜRKÜSÜ

Evleri yüksek kurdular
Önlerinde uzun balkon
Sular aşağıda kaldı
Aşağda kaldı ağaçlar

Evleri yüksek kurdular
On bin basamak merdiven
Bakışlar uzakta kaldı
Uzakta kaldı dostluklar

Evleri yüksek kurdular
Cama betona boğdular
Usumuzdaydı unuttuk
Topraklar uzakta kaldı
Toprağa bağlı olanlar

YALINAYAK TÜRKÜ

Yatağında usul usul akan
Kömürde demirde eriyen can
Kesilen ayak kopan parmak
Kuş şenliği çalı duldası
Karda bir bir ayak izi
İşlendi bedenimize

Ağlaya ağlaya görmez olan biri
Gören biri, susan biri
Apansız konuşan biri
Patlayan ses, vurulan tay
İşlendi bedenimize

Yılgınlık düşsel olarak
Korkular suret
Yanıklar var anlamıyla
İşlendi bedenimize

Artık biz
Onların simgesiyiz
Şiirimiz kente yalınayak girecektir

YAŞLANMAYAN BİR KADINA TÜRKÜ

Bir taslak olmadı yüzün
Hiçbir zaman
Bitmiş bir resmin çizgileriydi
Kendi yüzüne kendin çizdin
Sevgiler korkular evmeler içinde
Atlas dokuyup şayak biçtin
Makastar sen terzi sendin
Biri bol gelendi halk bedenine
Ötekisi dar
Okul önlüğün mapus giysin

Hayatından övgülerle yitirdiğini
Yüce bir dirimde kargışla derledin
Belki gövdenin de dışındasm şimdi
Ayağa kalktığı, nesnelerin bile
Her şeylerin yürüyüp karıştığı
Susturılmuş, suskun günler içinden
Biraz geç de olsa, gerekenleri
Kadın elin, ana elin, üretken elin
Belki yine sen derleyeceksin
Ak başına dağlardan getirdiğimiz
Gül yapraklarıyla yastık yaptık
Şimdi dinlen

KONUŞ

Konuş sesin durmasın
Gün doğdu ve battı kuşluğu atladık
Uzun kuşluğumuzu, sen gelmeden önce
Ceylan, yavrusuna bastı karanlıkta
Suyun gözesine düşen sarı yaprak
Dönendi dönendi akıp gidemedi
Deniz kabarmayı boşuna bekledi
Kumlar boşuna bekledi

Konuş, sesin durmasın
Uzun bir kuşluğu muştulayan sesin
Susup dinlemeye girdi rüzgâr
Ağaçlar kulak kesildi ormanda
Tedirgin bekliyor tuzaklar
Sözlerin mavzer kurşunu
Kentin delip geçiyor duvarlarını
Dağlar çoğaltıp dağıtıyorlar
Konuş, sesin durmasın

ÖFKE AĞIDI

Dövün çocuklarınızı suçsuz
Erken tanısınlar cezayı
Cezaların suçlardan çok olduğu dünyada
Dövün çocuklarınızı

Atlar gibi gözlüğe alıştırın
Gözleri göklerden genişse
Almadan vermeyi öğrenmişlerse
Vurun ellerine ellerine

Candan özge değer var mı?
Vatan nedir?
Dostluk yenilir içilir mi?
Sevgi neye yarar sevgi?

BEBEK İÇİN KARŞILAMA

Geçirdin son güzü, yeli, yaprakları
Sırta omuzlara vuran güneşi
Geçirdin köklere çekilen özsuyu
Kardan önce geldin

Askerler çeksin asma köprülerini
Azgın sular üstünden
Silah bırakılsın demiş olabilirsin
Örtüp üstlerine kaputlarını
Kaygusuz uykularda üç gün üç gece
Dördüncü gün oyuna dursunlar diyebilirsin
Belki Güney Amerika, Asya ve Afrika
Ve Ortadoğuda
Halklar kendi marşlarıyla yürüsün dedin
Ama geç geldin geç geldin

İlerde, daha ilerde
Bir gün olacaksa da
Henüz hiçbiri olmadı istediğinin
Yeni yeni yöntemler buluyor
Dünyanın kiralık beyinleri
Çok paralı efendilerine
Çok yoksul tutsaklar iki dizleri üstünde
Ellerini bir parça oynatmayı düşünmeden
Tanrıya yakarıyorlar

Tanrıyı bir milyarder kılığında
Başkan kılığında
Papamız kılığında bazan
Çokça da general kılığında görüyorlar
Ellerini indirmiyorlar daha
Tutunmuyorlar biribirlerine

Bir gün tutunacaklar
Bir gün başları yukarda
Yüceltip kendileri kendilerini
İnanacaklar yalnız kendilerine
Bunun için
Onlara yol göstermelisin
Çok beklendin ama geldin
Ama hoş geldin

HAVADA KAR KOKUSU

Terziler ufacık iğneleriyle
"Bir yılbaşı gecesi dayanır"
Şekerden ve buzdan kuklalar dikiyorlar
"Takma kirpikli dünya"

Denizlerden içerde
Ortalarda doğularda
Açlık kol geziyor
Varıp ocaklarda duruyor
Alime'nin oğlu eriyor
Hem vallaha hem billaha
Gözlerimin gözlerimin önünde
Gerze'den Cici Berber
Kepengini indirmeden yürüyor
Çıldırmış ufalmış bir çocuk kadar kalmış

Gazeteler keskin kalemleri ve flaşlarıyla
Uzağı uzağı gösteriyorlar
Etyopya Bengaldeş, Bengaldeş Etyopya

Havada kar kokusu
Bu yıl yaman kışlayacak
Söyledi cevizler alıçlar
Kuşları görmeliydik
Hiç olmazsa kuşları
Aklımızda kanatları sesleri
Olmadık yerde patlayan
Küçük kahkahalar biçiminde

Göremedik
Kuşlar büyük kentlerin göğünden
Artık hiç geçmiyor

Havada kar kokusu
Engizek'ten Elbistan'ın oralardan
Gâvur dağlarından düzlere inenler
Kıl çadırlarını, toprak kaplarını
Derleyip dürdüler çoktan
Sımsıkı kapanmış avcunu açıp
Kâğıt para bozuk para
Yazı sayacaklar

Ne denli sündürse ne denli uzatsa
Bir yaz bir kış etmiyor
Şaşkın bebelere bakıyor
Hayvanlara bakıyor
Geçmişim diyor ben benden

Buralarda
Sus sus sus sus sus
Dan başka bir ses duyulmuyor
Yazanlar ozanlar kardaşlar
Niye, biz ölmüş müyük

ZALIMSIN

Zalım sen
Şahin doğan atmaca
On bin avcı kuşuyla
Dört geniş filin sırtında
İpek çadırına kurulmuş
Kubilay Han mısın?

Tek tek parçalıyor havada
Genç turnaları doğanların
Ağzın dünyayı bir uçtan bir uca
En barbar eğlenceyi
Gündeme getirdin yeniden
En incesinde çağların
Zalım sen
Sırtlan mısın?

Zalım sen
Biçtiğin giysiyi başkalarına
Sırtında görürsen şaşma
Tanrının ve ulusun kutsallığına
İkelleri kanda sığınılmaz
Sığınamazsın

O BEYLER

Amanın beyler beyler
Avcıdır tüfeğinden
Yılgın geçer vuramaz
Atar vurmaya değil

Amanın beyler beyler
Arıkuşu gibi şakır durmadan
Yaramaz söz söylemez
İşe yaramaz söyler

SONDEYİŞ

İner yorgun bir çoban suları izleyerek
Durarak kuytularda
Yiğit çıkar dağları
Canındaki ateşten verir her gördüğüne
Bir kırmızı gül alır

ŞİİR

İlan-ı Şiir Serhan Ada

Nüzüllü Şiirler Mim Kaf Agayef

John Ashbery – Profil haz. Nazmi Ağıl

Gökçe Yazı Nazmi Ağıl

Sessiz Arka Bahçeler Gülten Akın

Toplu Şiirler • I (1956-1976) Gülten Akın

Toplu Şiirler • II (1979-1998) Gülten Akın

Sonra İşte Yaşlandım Gülten Akın

Şiiri Düzde Kuşatmak Gülten Akın

Şiir Üzerine Notlar Gülten Akın

Şiirler 1938-1993 Sabahattin Kudret Aksal

Batık Kent - Son Şiirleri Sabahattin Kudret Aksal

Firak – Toplu Şiirler 1989-1999 Hulki Aktunç

Belki Çiçek Dağına – Toplu Şiirler 1980-1999 Sina Akyol

Avluda Sina Akyol

Bütün Şiirleri Sabahattin Ali

Bir Acıya Kiracı Metin Altıok

Necroscopium Ömer Arakon

Hey! Jack, Gary, Allen, Alp! C. Hakan Arslan

Seçme Şiirler – Selected Poems John Ash

The Anatolikon John Ash

Son Şiirler Ece Ayhan

Bütün Yort Savul'lar! – Toplu Şiirler Ece Ayhan

Kılıç Artığı - Gizlenen Bir Şairin Portresi İlhan Şevket Aykut

Aşağı Üsküdar Ali Asker Barut

Kuzeye Giden İnce Yol Matsuo Başo

Seyrüsefer Defteri Enis Batur

Doğu-Batı Divanı Enis Batur

Seçme Şiirler 1947-1997 Taner Baybars

Çiçek Dünyalar Sami Baydar

Kalfa – Seçme Şiirler 1965-1998 Süreyya Berfe

Pera İlhan Berk

Galata İlhan Berk

Asılı Eros – Çeviri Şiirler İlhan Berk

Y A P I K R E D İ Y A Y I N L A R I

Küit Kitap İlhan Berk

Eşik (1947-1975) İlhan Berk

Aşk Tahtı (1976-1982) İlhan Berk

Akşama Doğru (1984-1996) İlhan Berk

Sofokles'in Antigone'si Bertolt Brecht

Şiirler Catullus

Şiir ve Yaşam Ali Cengizkan

Japon Yelpazeleri İçin Yüz Tümce Paul Claudel

Şiir Atlası 2 haz. Cevat Çapan

Şiir Atlası 3 haz. Cevat Çapan

Seferis – Profil haz. Cevat Çapan

Bütün Şiirleri Asaf Hâlet Çelebi

Eski Yağmurları Dinliyordum... Arif Damar

Şiirler Ahmet Muhip Dıranas

Seferi Salih Ecer

Yarım Damla haz. Gültekin Emre

Siyaha Elveda Gültekin Emre

Şahitsiz Vakitler Ebubekir Eroğlu

Gül ve Telve Seyhan Erözçelik

Kılıç İpekte Sınanır - Toplu Şiirler 1982-2000 Hüseyin Ferhad

Sadece Ses Kalıcıdır Furuğ

Lodoslar Kenti Füruzan

Seçme Şiirler Louise Glück

Romeo ve Romeo. Ahmet Güntan

İlk Kan. Ahmet Güntan

İkili Tekrar. Ahmet Güntan

Eski Mısır'dan Şiirler haz. Talat Sait Halman

Hayyam'ın Terâneleri Sâdık Hidâyet

Deliliğin Arifesinde Friedrich Hölderlin

Ait'siz Kimlik Kitabı Mustafa Irgat

Daha İyisi Saksofon – Seçme Şiirler Ernst Jandl

Gül Yaprağın' Döktü Bugün – Ağıtlar haz. Alpay Kabacalı

Yahya Kemal Rimbaud'yu Okudu mu? Hasan Bülent Kahraman

Sarı Defterdekiler – Folklor Derlemeleri Yaşar Kemal

Yirmi Lak Tablet + (Yolcunun Siyah Bavulu) Birhan Keskin

Y A P I K R E D İ Y A Y I N L A R I

Y A P I K R E D İ Y A Y I N L A R I

Akademi Tuna Kiremitçi

Dünyanın İşaretleri – Seçme Şiirler Karl Krolow

Ciddiye Alındığım Kara Parçalan küçük İskender

Periler Ölürken Özür Diler küçük İskender

Şiirlideğnek küçük İskender

Yirmi5April küçük İskender

Papağana Silah Çekme! küçük İskender

Unutulmuş Kent ve Çeviri Şiirler Onat Kutlar

Bütün Eserleri Ercümend Behzad Lâv

Bilitis'in Şarkıları Pierre Louÿs

Simone Martini'nin Dünyevi ve

Semavî Yolculuğu Mario Luzi

Bir Dünyalının Notlan – Toplu Şiirler Özkan Mert

Şiirler 1938-1958 Behçet Necatigil

Şiirler 1948-1972 Behçet Necatigil

Şiirler 1972-1979 Behçet Necatigil

Toplu Şiirler Ahmet Oktay

Gözüm Seğirdi Vakitten Ahmet Oktay

Söz Acıda Sınandı Ahmet Oktay

1945 Sonrası İsveç Şiiri Antolojisi haz. Lütfi Özkök - Yüksel Peker

Balkur'da Akşam Yemeği Demir Özlü

İnsan Arkadaşınındır Hüseyin Peker

Babam Benden Hiçbir Şey Anlamıyor Barış Pirhasan

Sözler Jacques Prévert

Seçilmiş Şiirler Ali Püsküllüoğlu

Siyah İnciler Mehmed Rauf

Gösterge Avcıları – Şiiri Okuyan Şairler 1 Mehmet Rifat

Gece Yazı – Çeviri Şiirler Oktay Rifat-Samih Rifat

Rüzgâr İçin Sözler – Seçme Şiirler Theodore Roethke

İtalyan Hermetik Şiiri Antolojisi haz. Işıl Saatçıoğlu

Ungaretti – Profil haz. Işıl Saatçıoğlu

Başlangıcın Sesi Sohrap Sepehri

Arzu ve Varlık– Dağlarca'ya Bakışlar Ahmet Soysal

Y A P I K R E D İ Y A Y I N L A R I

Y A P I K R E D İ Y A Y I N L A R I

Kardan Düşler – Seçme Şiirler Lasse Söderberg
Sevda Sözleri - Bütün Şiirleri Cemal Süreya
Yürek ki Paramparça - Çeviri Şiirleri Cemal Süreya
Gençlik Ayinleri Zafer Şenocak
Çağdaş Latin Amerika Şiiri Antolojisi haz. Ülkü Tamer
Yanardağın Üstündeki Kuş Ülkü Tamer
Küflü Şimşek – Şiirler, 1966-1996 Mehmet Taner
Şiirler Ahmet Hamdi Tanpınar
Dağı Öpmeler Oğuz Tansel
Toplu Şiirler 1971-1995 Tuğrul Tanyol
Mavikara Hakan Toker
Görülen Kentler Güven Turan
Toplu Şiirler Güven Turan
101 Bir Dize Güven Turan
Gizli Alanlar Güven Turan
From Istanbul / İstanbul'dan Sidney Wade
Eski Kıbrıs Şiiri Antolojisi haz ve çev. Mehmet Yaşın
Kıbrıslıtürk Şiiri Antolojisi haz. Mehmet Yaşın
Yağmurun Direnişi Coşkun Yerli
1945 Sonrası Fransız Şiiri Antolojisi haz. Levent Yılmaz
Kayıp Ruhlar İsimsiz Adalar Levent Yılmaz
Son Ülke Levent Yılmaz
20 Ş. Necmi Zekâ

http://www.shop.superonline.com/yky

Y A P I K R E D İ Y A Y I N L A R I

"Umudumu hiçbir zaman yitirmedim. Acılarıma ezdirmedim. Acı varsa onu duymak başka, acıya yenik düşmek başka. Acıya yenik değiliz. Ne ben ne de şiirim."

Gülten Akın

Gülten Akın'ın *Rüzgâr Saati* (1956), *Kestim Kara Saçlarımı* (1960), *Sığda* (1964, TDK Şiir Ödülü), *Kırmızı Karanfil* (1971), *Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı* (1972, TRT Ödülü), *Ağıtlar ve Türküler* (1976, Yeditepe Şiir Armağanı) kitaplarında yer alan yüz yetmiş iki şiiri birinci ciltte bir arada...

Şairin bol çağrışımlı dizeleri Türk şiirinin hem içerik ve biçimini, hem de etik ve estetik kaygılarını yukarı taşımış, yepyeni bir ses olarak yaşamımızdaki yerini almıştır. Şiir tadıyla yaşamak için.

TEMA
TÜRKİYE ÇÖL OLMASIN!
(0212) 281 10 27

ISBN 975-363-492-7

9 789753 634922

